

Centrum vedecko-technických informácií SR

**VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO
PRIESKUMU O MOTÍVOCH A BARIÉRACH ÚČASTI
SLOVENSKÝCH ŽIADATEĽOV V PROGRAME
HORIZONT EURÓPA**

SK4ERAII

Financovaný
Európskou úniou

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Autori:

**Mgr. Rudolf Pástor, PhD.
RNDr. Ing. Anna Krivjanská
Ing. Kvetoslava Papanová
MSc. et Mgr. Kamil Novák**

Rok: 2025

Projekt: SK4ERA II

ISBN 978-80-8240-078-9

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	2
ÚVOD.....	3
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PRIESKUME.....	4
1.1 Štruktúra respondentov	5
2 HLAVNÉ VÝSLEDKY PRIESKUMU	6
2.1 Skúsenosti s programom Horizont Európa (HE).....	6
2.2 Informácie o projektovom návrhu	6
2.2.1 Konzultačné spoločnosti.....	9
2.2.2 Skúsenosť s programami EÚ – organizácie, ktoré podávali projektový návrh	10
2.3 Informácie o úspešnom projekte Horizont Európa (HE)	11
2.3.2 Skúsenosti s programami EÚ	15
2.4 Motivácia a bariéry účasti v Horizonte Európa	17
2.5 Informácie o inštitúciách v prieskume	19
2.5.1 Projektové oddelenia	22
2.6 Systém národných podporných štruktúr pre rámcový program Horizont Európa (spätná reflexia a odporúčania do budúcnosti)	25
2.6.1 Sieť národných kontaktných bodov pre program Horizont Európa	25
2.6.2 Mentoring.....	31
2.6.3 SLORD	32
2.6.4 Prierezové oblasti programu Horizont Európa.....	37
2.7 Všeobecné odporúčania súvisiace s podporou účasti v rámcových programoch	37
2.8 Doplnujúce informácie	39
ZHRNUTIE	42
ZÁVER	44

Zoznam použitých skratiek

HE	Horizont Európa
H2020	Horizont 2020
NCP	Národné kontaktné body
NKH	Národná kancelária pre program Horizont
EÚ	Európska únia
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií SR
SLOORD	Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj
CSA	Koordinačná a podporná akcia
ERA	Európsky výskumný priestor
RP	Rámcový program
MSP	Malé a stredné podniky
WP	Pracovný balík (Work package)
MSCA	Akcie Marie Skłodowska-Curie (Marie Skłodowska-Curie Actions)
EIC	Európska rada pre inovácie (European Innovation Council)
ERC	Európska rada pre výskum (European Research Council)
EEN	Enterprise Europe Network
EOSC	European Open Science Cloud
VVI	Výskum, vývoj, inovácie
V&I	Výskum a inovácie
APVV	Agentúra na podporu výskumu a vývoja
VEGA	Vedecká grantová agentúra
KEGA	Kultúrna a edukačná grantová agentúra
FP6	6. rámcový program
FP7	7. rámcový program
IPCEI	Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu (Important Projects of Common European Interest)
COST	Európska spolupráca v oblasti vedy a techniky (European Cooperation in Science and Technology)
ESA	Európska vesmírna agentúra (European Space Agency)
SK4ERA II	Projekt Podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore II
AI	Artificial intelligence (Umelá inteligencia)
TRL	Úroveň pripravenosti technológie (Technology readiness level)
MŠVVaM SR	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
B2B	Business-to-Business
VŠ	Vysoké školy

ÚVOD

Program Horizont Európa je jedným z najväčších a najotvorenejších grantových mechanizmov pre vedu, techniku a inovácie na svete. Odkedy pred 40 rokmi začala EÚ podporovať výskum a inovácie v širokom meradle, financovala už státisíce výskumníkov, podnikateľov, neziskové organizácie a spoločnosti v celej Európe a čoraz viac aj na celom svete (Science|Business, 2024).

Program Horizont Európa bol spustený v apríli 2021 s celkovým rozpočtom 95,5 mld. EUR, vrátane 5,4 mld. EUR z nástroja Next Generation Europe, najmä na podporu ekologickej a digitálnej obnovy po pandémii. Program napreduje a v čase prípravy tejto publikácie prekročil polovicu súčasného programového obdobia 2021 – 2027. Horizont Európa pomáha spájať výskum s inováciami, pričom cieľom je zaistiť, aby Európa produkovala špičkovú vedu a technológie, ktoré výrazne podporujú hospodársky rast. Slovensko vo vysokej miere závisí v oblasti výskumu a vývoja od financovania z EÚ, keďže investície súkromného sektora sú nedostatočné. Preto je dôležité posúvať slovenský výskum a inovácie na európsku a medzinárodnú úroveň, posilňovať našu pozíciu v oblasti medzinárodnej spolupráce a pozitívne motivovať potenciálnych slovenských žiadateľov a žiadateľky¹ o európske granty.

Na nasledujúcich stranách sa pokúsime identifikovať hlavné dôvody slabšej účasti slovenských subjektov v programe Horizont Európa, ktoré vyplynuli z nášho dotazníkového prieskumu. Táto analýza prieskumu o účasti slovenských organizácií v programe Horizont Európa prispeje k efektívnejšiemu nasmerovaniu podpory na národnej, ale aj inštitucionálnej úrovni. Pevne veríme, že pozitívne prispeje nielen k lepšej orientácii v programe a zefektívni prácu podporných štruktúr pre rámcové programy na Slovensku, ale prispeje aj k zvýšeniu kvality vašich projektových návrhov a tým k zvýšeniu pravdepodobnosti získania grantu nielen v aktuálnom programe Horizont Európa, ale aj v rámci nového, 10. rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie (2028 – 2034).

Publikácia vznikla v rámci národného projektu SK4ERA II (Podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore II).

V mene CVTI SR vám prajeme príjemné čítanie.

Autori

¹ Z dôvodu lepšej čitateľnosti budeme ďalej v dokumente využívať iba generické maskulínium.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PRIESKUME

- Zber dát (formou on-line dotazníka): júl 2024 – október 2024
- Analýza dotazníkového prieskumu: október – november 2024

Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) ako zastrešujúca inštitúcia podporných štruktúr pre program Horizont Európa v SR – Národnej kancelárie Horizontu a Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD), v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a mládeže SR, realizovalo v období júl 2024 – október 2024 dotazníkový prieskum zameraný na účasť slovenských organizácií v tomto európskom programe.

Online dotazníkový prieskum bol vytvorený pomocou elektronického formuláru Google. CVTI SR zabezpečilo jeho distribúciu k zodpovedným organizáciám. Celkový počet respondentov, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, je 233. Návratnosť dotazníka bola dostatočne vysoká, aj vďaka rozšíreniu prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov (ERA portál, ERA portál Newsletter, Horizont Európa Newsletter, webový portál CVTI SR, sociálne siete atď.)

Hlavným cieľom dotazníkového prieskumu je objasniť, čo motivuje slovenské organizácie zúčastniť sa programu a naopak, čo predstavuje prekážky vedúce k nízkej aktivite v tomto programe. Zámerom tejto analýzy je priniesť nové zistenia a vyvolať širšiu odbornú diskusiu o problémoch, ich príčinách a súvislostiach, ale najmä o ich možných riešeniach. Získané odpovede nám pomôžu zmapovať hlavné dôvody vedúce k účasti, resp. k neúčasti slovenských žiadateľov v projektoch v rámci programu Horizont Európa. Prínosom je taktiež získanie spätnej väzby od slovenských organizácií na systém národných podporných štruktúr pre program Horizont Európa a návrhy na zlepšenie činnosti.

Na základe získaných údajov z analýzy dotazníkového prieskumu následne pristúpime k návrhu odporúčaní pre slovenské subjekty vedúce k vyššej úspešnosti v rámcových programoch EÚ, ako aj k návrhu konkrétnych opatrení systematickej národnej podpory pre nadchádzajúci 10. rámcový program EÚ (2028 – 2034).

Hlavné časti dotazníka:

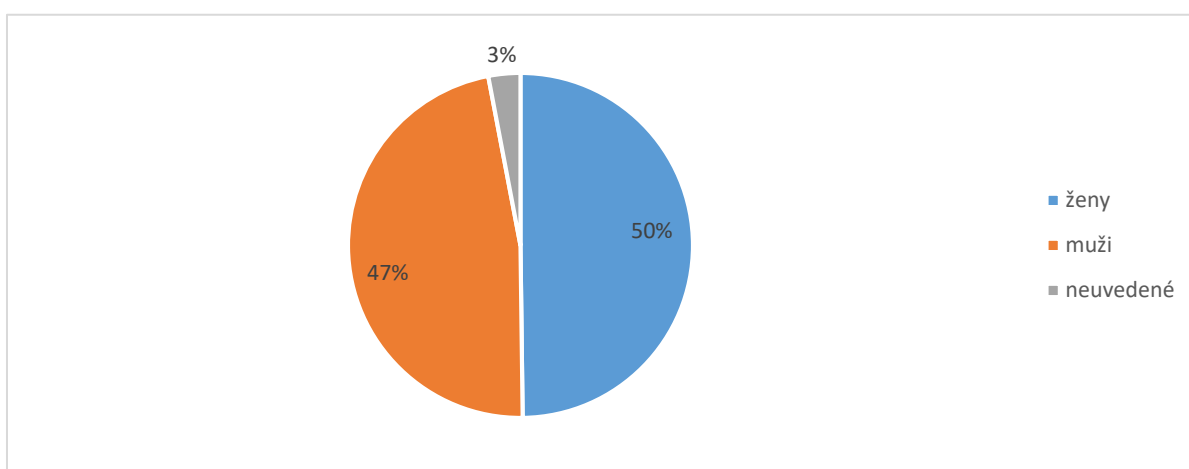
- I. Skúsenosti s programom Horizont Európa
- II. Informácie o projektovom návrhu
 - a. alebo Informácie o úspešnom projekte
- III. Motivácia a bariéry účasti v HE
- IV. Informácie o inštitúcii
- V. Systém národných podporných štruktúr pre rámcový program HE
- VI. Záverečné odporúčania súvisiace s podporou účasti v RP
- VII. Doplnujúce informácie

1.1 Štruktúra respondentov

- celkový počet respondentov: 233
 - pohlavie: muž 47,2 %, žena 49,8 %, neuvedené 3 %;
 - vek: nad 35 rokov 83,9 %, do 35 rokov 12,4 %, neuvedené 3,7 %.

Ak porovnáme štruktúru respondentov podľa pohlavia (graf 1) súčasného prieskumu a minulého prieskumu, realizovaného v roku 2020 v rámci programu Horizont 2020, v ktorom muži predstavovali 67,3 % a ženy 29,6 %, vidíme, že aktuálna štruktúra je viac vyvážená, do dotazníkového prieskumu sa zapojilo dokonca viac žien ako mužov, až 49,8 %.

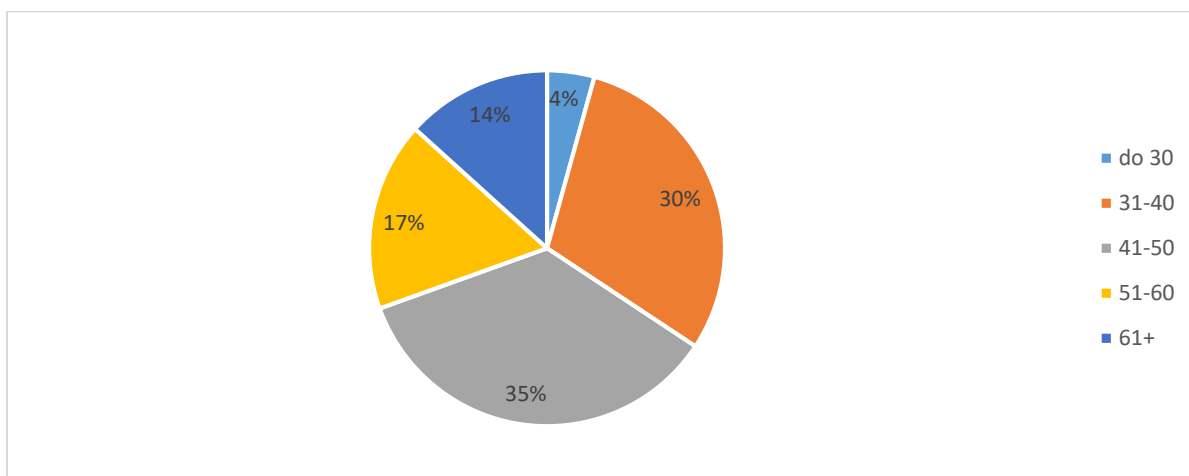
Graf 1: Pohlavie

Celkový počet respondentov: 233

Podľa veku (graf 2) 35,2 % predstavovali respondenti vo veku 41 – 50 rokov, 30 % respondenti vo veku 31 – 40 rokov, 17,2 % vo veku 51 – 60 rokov, 13,3 % vo veku nad 61 rokov, 4,3 % vo veku do 30 rokov.

Graf 2: Vek

Celkový počet respondentov: 233

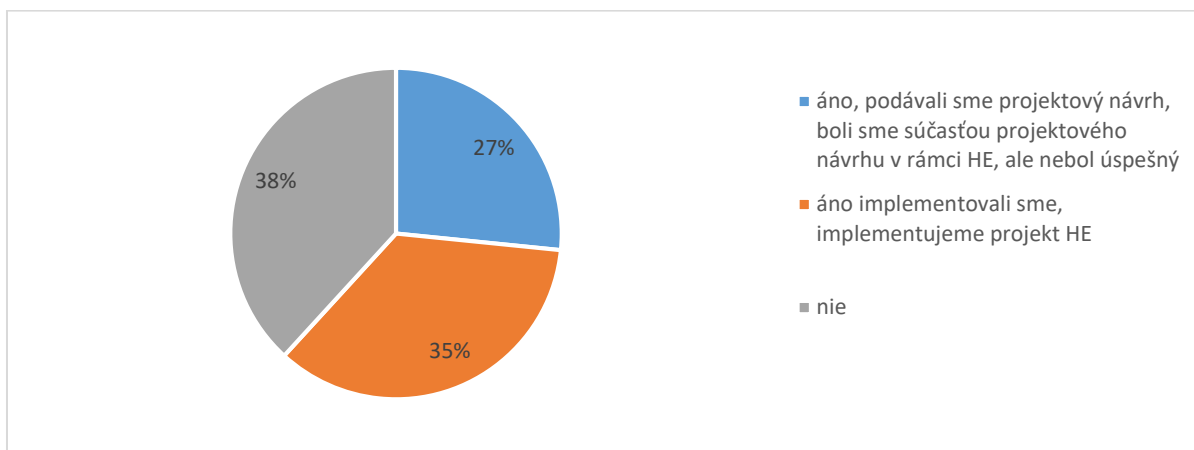
2 HLAVNÉ VÝSLEDKY PRIESKUMU

V nasledujúcich častiach uvádzame hlavné zistenia z prieskumu.

2.1 Skúsenosti s programom Horizont Európa (HE)

Z hľadiska hodnotenia získaných skúseností s programom Horizont Európa (graf 3) sme zadefinovali tri hlavné skupiny respondentov – 35,2 % z nich implementovalo/implementujú projekt Horizont Európa, 26,6 % podávali projektový návrh/boli súčasťou projektového návrhu v rámci programu Horizont Európa, ktorý ale nebol úspešný a čo je prekvapivý fakt, až 38,2 % respondentov nemá skúsenosti s programom HE.

Graf 3: Máte skúsenosti s programom Horizont Európa? Podávali ste projektový návrh/implementovali ste/implementujete projekt financovaný z programu Horizont Európa?

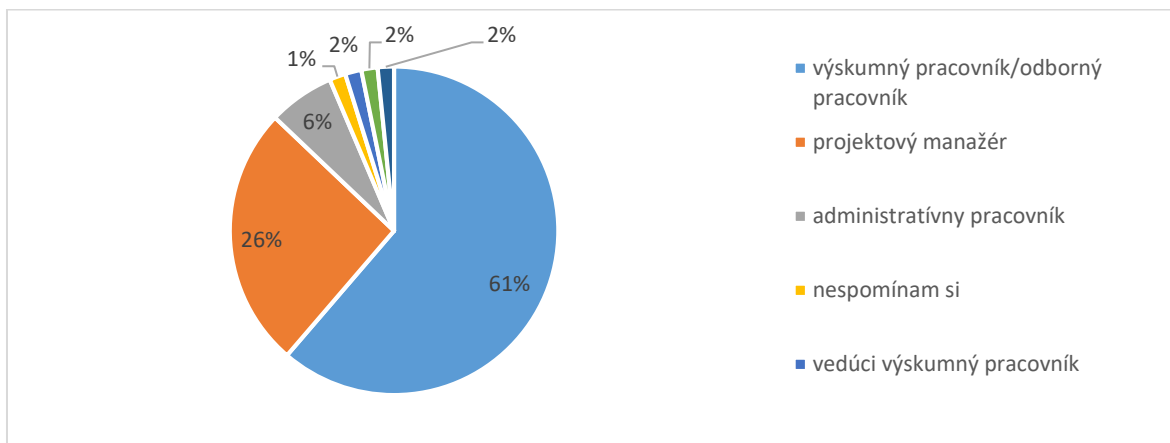

Celkový počet respondentov: 233

2.2 Informácie o projektovom návrhu

Pri informáciách o projektovom návrhu z hľadiska úlohy v podávanom projektovom návrhu (graf 4) prevažnú väčšinu 61,3 % respondentov predstavujú výskumní pracovníci, 25,8 % projektoví manažéri, 6,5 % administratívni pracovníci a len malý podiel (1,6 %) predstavujú vedúci výskumní pracovníci.

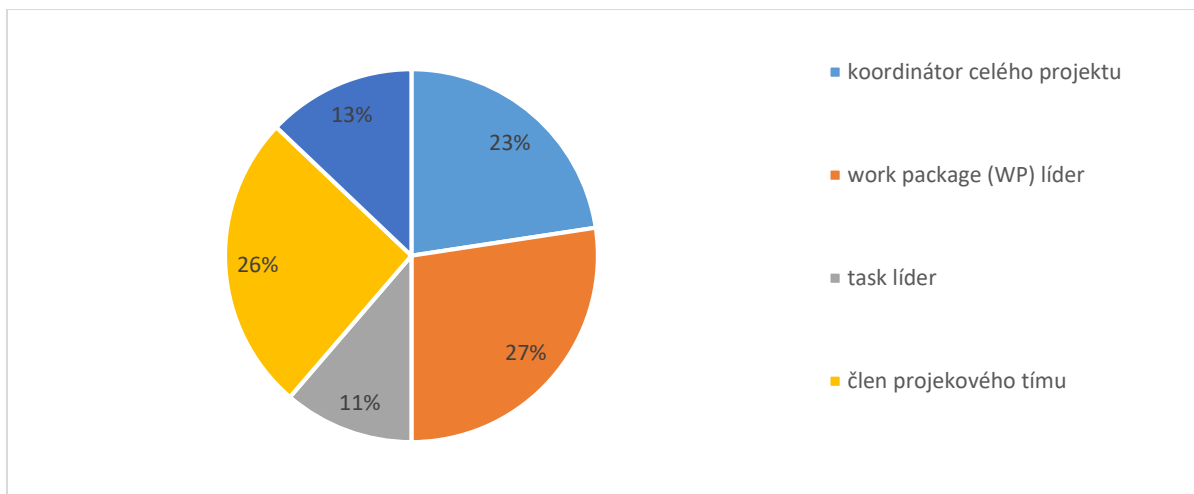
Graf 4: Aká bola/je vaša úloha v podávanom projektovom návrhu?

Celkový počet respondentov: 62

Pri bližšej špecifikácii úlohy organizácie v projektovom návrhu (graf 5) 27,4 % respondentov boli lídrami pracovného balíka (work package – WP), 25,8 % členmi projektového tímu, 22,6 % koordinátormi celého projektu, v prípade 12,9 % respondentov išlo o medzinárodný projekt bez konzorcia (napr. EIC, MSCA, ERC, iné), 11,3 % respondentov boli task lídrami.

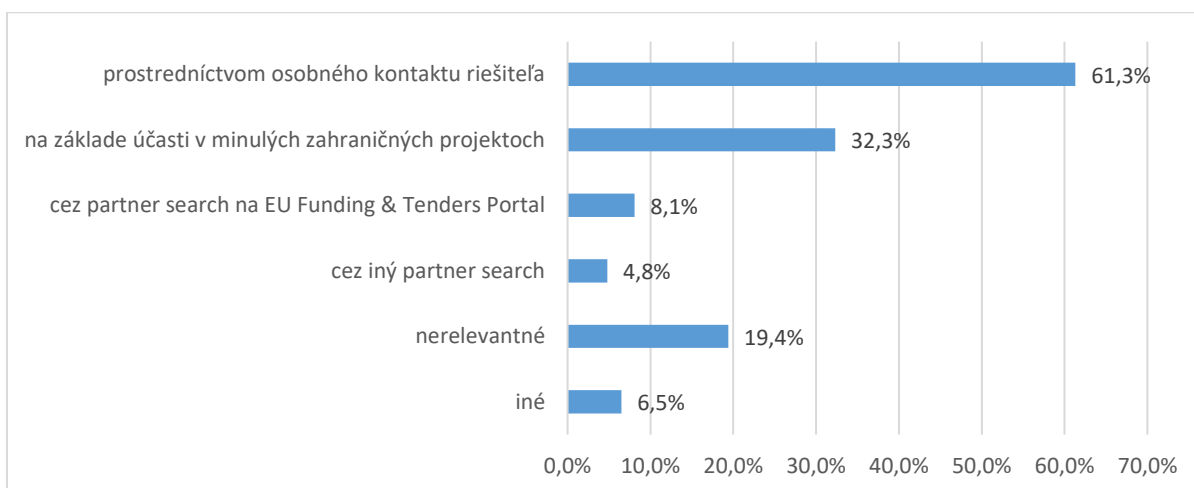
Graf 5: Aká bola/je úloha vašej organizácie v podávanom projektovom návrhu?

Celkový počet respondentov: 62

Pokiaľ ide o začlenenie organizácie do projektového konzorcia (graf 6), prevažná väčšina 61,3 % respondentov sa začlenila do projektového konzorcia prostredníctvom osobného kontaktu riešiteľa, 32,3 % na základe účasti v minulých medzinárodných projektoch, 8,1 % cez partner search na EU Funding & Tenders Portal, 4,8 % cez iný partner search.

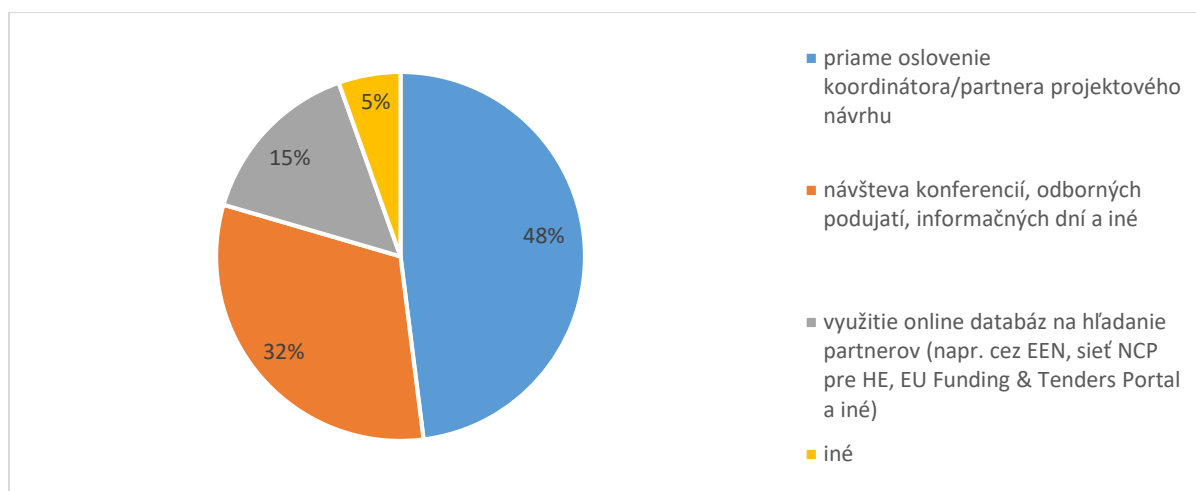
Graf 6: Ako sa vašej organizácii podarilo začleniť do projektového konzorcia (ak išlo o návrh konzorciálneho projektu)?

Celkový počet respondentov: 62

Z hľadiska konkrétnych krokov podniknutých pre účasť v konzorciu (graf 7) 56,5 % respondentov priamo oslovilo koordinátora, 37,1 % respondentov podniklo návštevu konferencií, 17,7 % využilo online databázu na hľadanie partnerov atď.

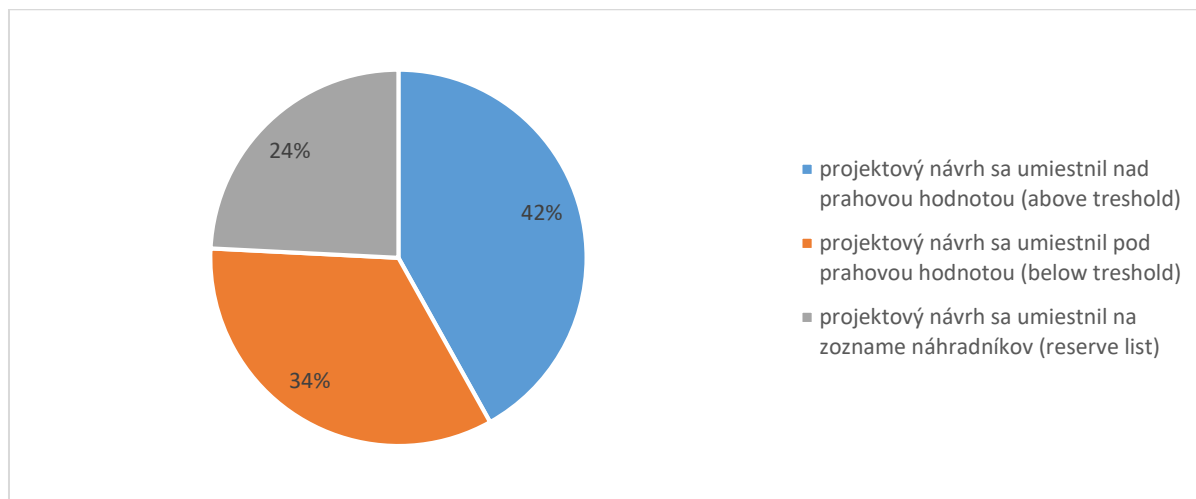
Graf 7: Aké konkrétne kroky ste pre účasť v konzorciu podnikli?

Celkový počet respondentov: 62

Pokiaľ ide o bodové hodnotenie projektového návrhu, ktorého respondenti boli súčasťou (graf 8), v prípade 41,9 % respondentov sa projektový návrh umiestnil nad prahovou hodnotou (*above threshold*), v prípade 34,9 % respondentov sa projektový návrh umiestnil na zozname náhradníkov (*reserve list*), v prípade 24,2 % respondentov sa projektový návrh umiestnil pod prahovou hodnotou (*below threshold*).

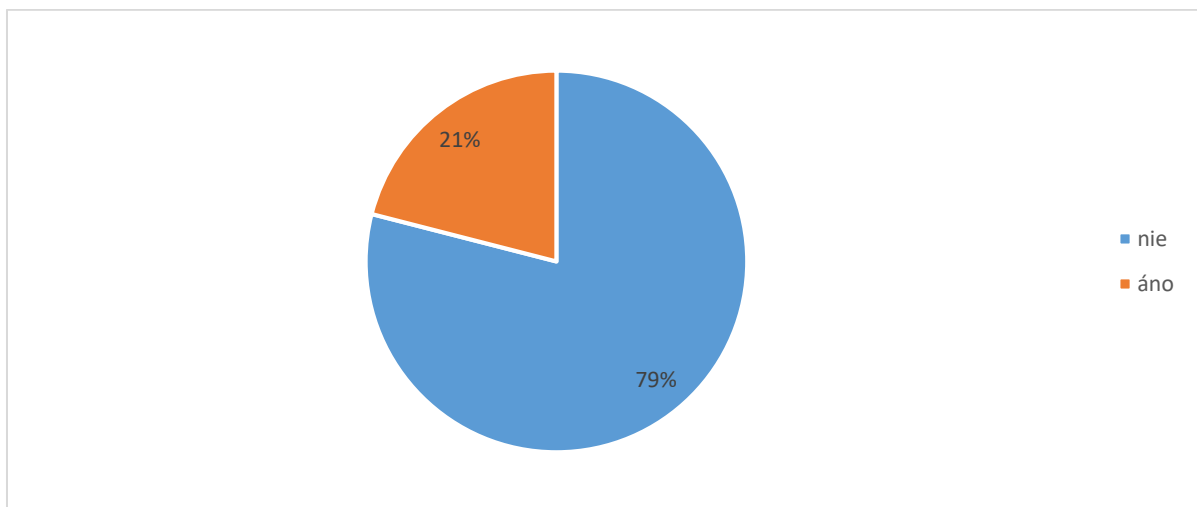
Graf 8: V prípade projektového návrhu, ktorého ste boli súčasťou/ktorý ste podávali a ktorý nezískal financovanie, v akom rozpätí sa pohybovalo jeho bodové hodnotenie?

Celkový počet respondentov: 62

Pri príprave projektového návrhu (graf 9) 79 % respondentov nevyužilo služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta, 21 % respondentov využilo tieto služby.

Graf 9: Využili ste pri príprave projektového návrhu služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta?

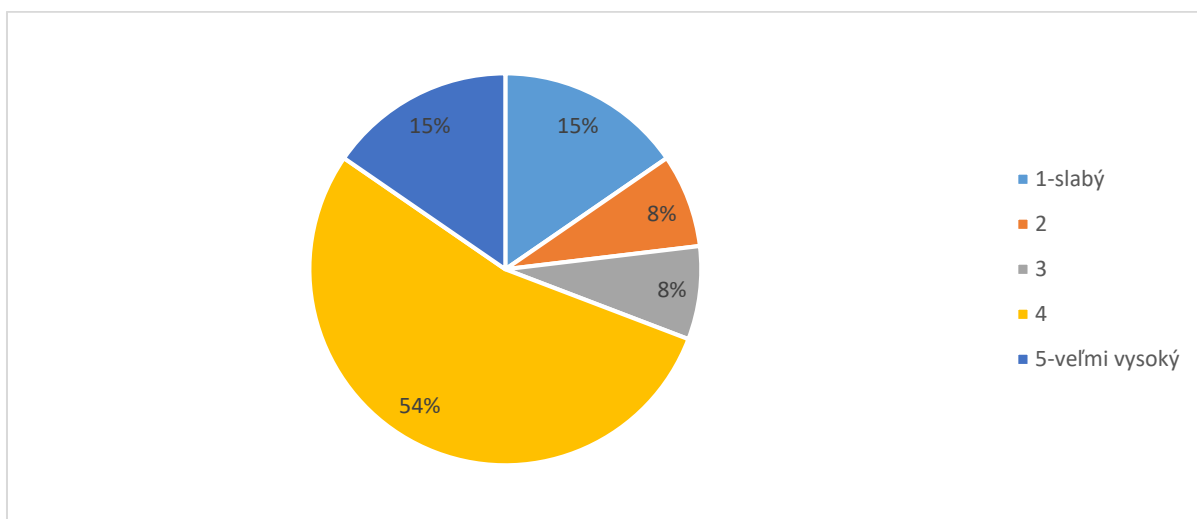

Celkový počet respondentov: 62

2.2.1 Konzultačné spoločnosti

Z hľadiska hodnotenia prínosu konzultačnej spoločnosti (graf 10) 15,4 % respondentov hodnotilo vplyv ako veľmi vysoký, 15,4 % respondentov ako veľmi slabý, prevažná väčšina 53,8 % respondentov hodnotila prínos ako vysoký.

Graf 10: Ako hodnotíte prínos konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta na vašu účasť v HE? (stupnica 1 – 5, 1 – slabý, 5 – veľmi vysoký)

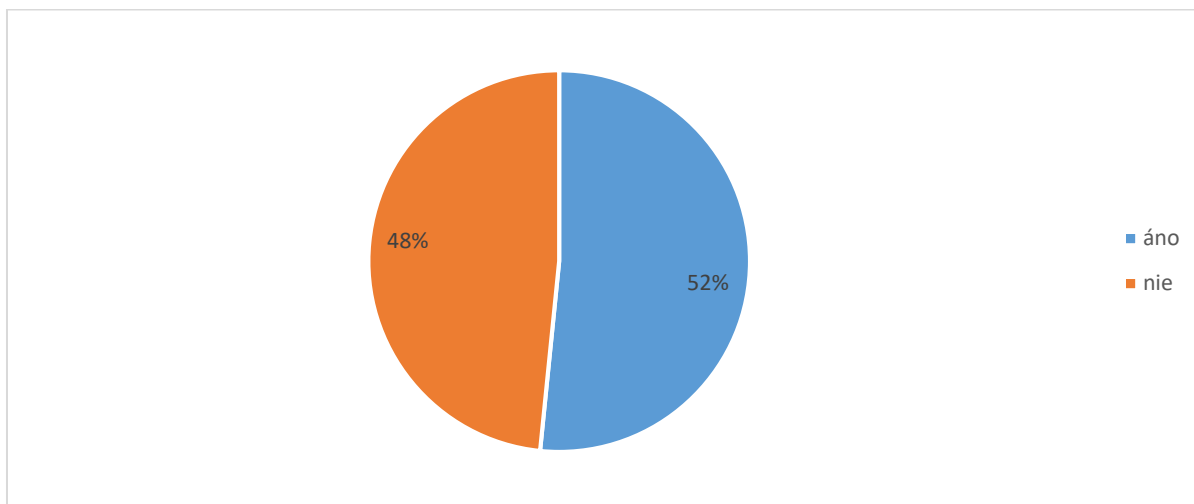

Celkový počet respondentov: 13

Služby konzultačnej spoločnosti

Pokiaľ ide o služby konzultačnej spoločnosti (graf 11), 52,5 % respondentov by sa rozhodlo aj v budúcnosti pri príprave projektového návrhu využiť služby konzultačnej spoločnosti, 47,5 % respondentov by tieto služby nevyužilo.

Graf 11: Rozhodli by ste sa v budúcnosti pri príprave projektového návrhu využiť služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta?

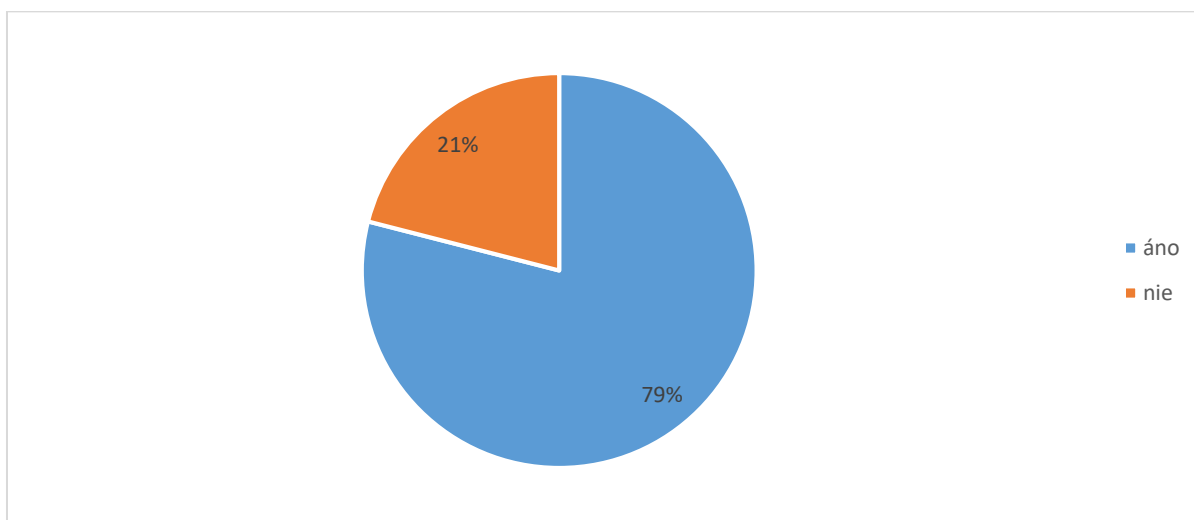

Celkový počet respondentov: 62

2.2.2 Skúsenosť s programami EÚ – organizácie, ktoré podávali projektový návrh

Z hľadiska hodnotenia doterajších skúsenosti s programom HE (graf 12) 78,7 % respondentov už má predchádzajúcu skúsenosť s predošlými rámcovými programami EÚ na podporu V&I, príp. inými komunitárnymi programami, 21,3 % takúto skúsenosť s programami EÚ ešte nemá.

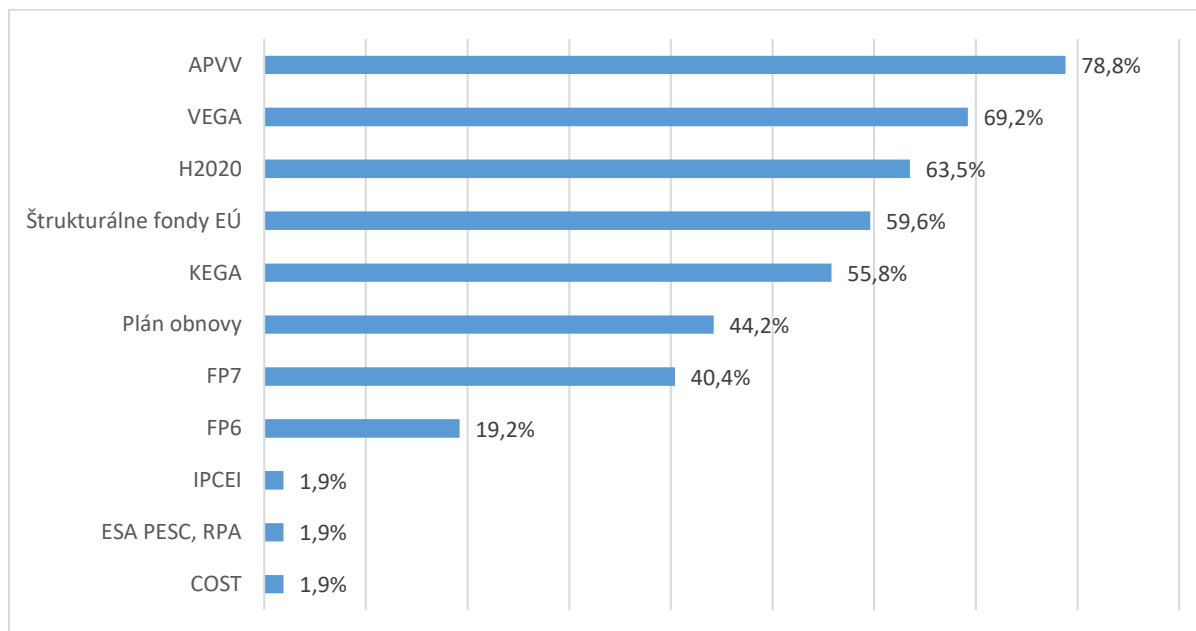
Graf 12: Mali ste predchádzajúcu skúsenosť s predošlými rámcovými programami EÚ na podporu výskumu a inovácií, príp. inými komunitárnymi programami?

Celkový počet respondentov: 62

Pri bližšej špecifikácii jednotlivých typov programov (graf 13) 78,4 % respondentov má skúsenosť s grantmi APVV, 68,6 % s VEGA, 62,7% respondentov má skúsenosť s programom HE, 58,8 % so štrukturálnymi fondmi EÚ, 45,1 % s plánom obnovy, 41,2 % s FP7, 19,6 % s FP6.

Graf 13: Ak áno, s ktorými programami ste mali skúsenosť?

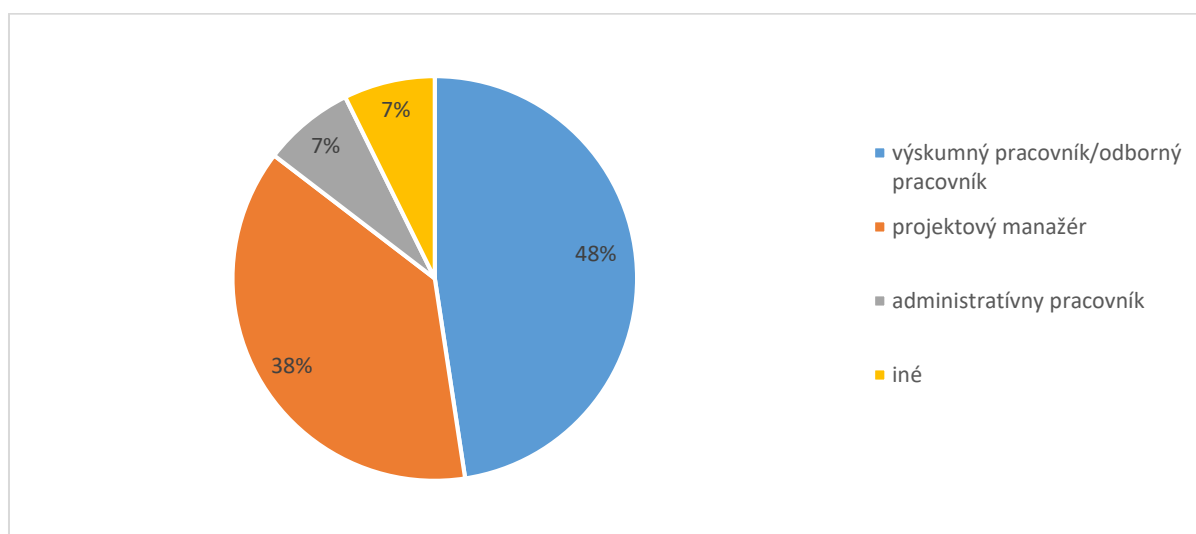

Celkový počet respondentov: 51

2.3 Informácie o úspešnom projekte Horizont Európa (HE)

Pri hodnotení úlohy v implementovanom projekte (graf 14) 47,6 % respondentov predstavovali výskumní/odborní pracovníci, 37,8 % projektoví manažéri, 7,3 % administratívni pracovníci.

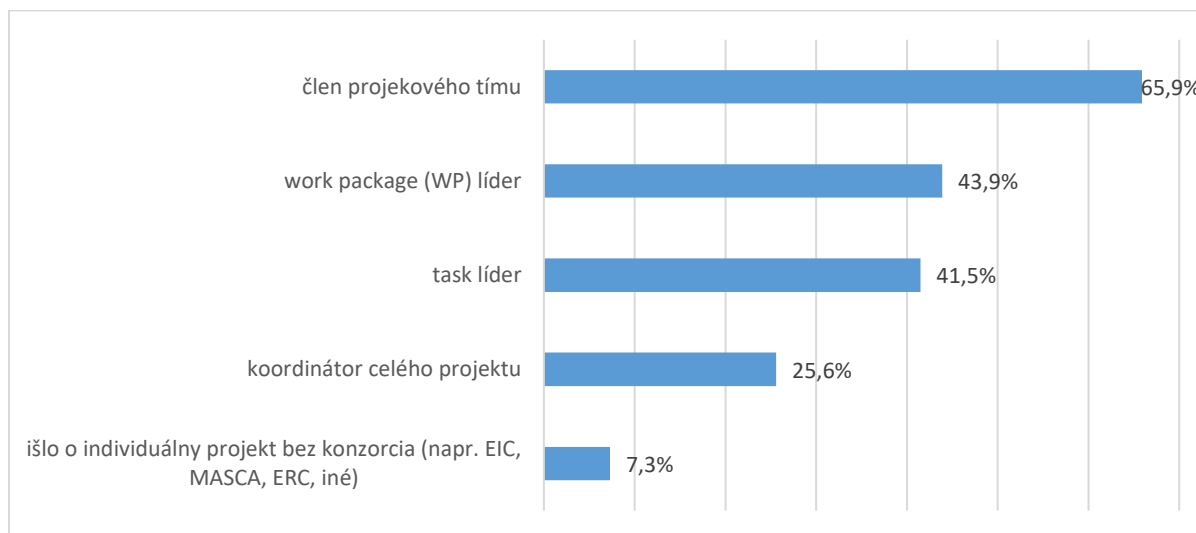
Graf 14: Aká bola/je vaša úloha v implementovanom projekte HE?

Celkový počet respondentov: 82

Z hľadiska špecifikácie úlohy organizácie v implementovanom projekte (graf 15) 65,9 % respondentov predstavujú členovia projektového tímu, 43,9 % WP lídri, 41,5 % task lídri, 25,6 % koordinátori celého projektu, v prípade 7,3 % respondentov išlo o individuálny projekt bez konzorcia, napr. EIC, MSCA, ERC grant, iné.

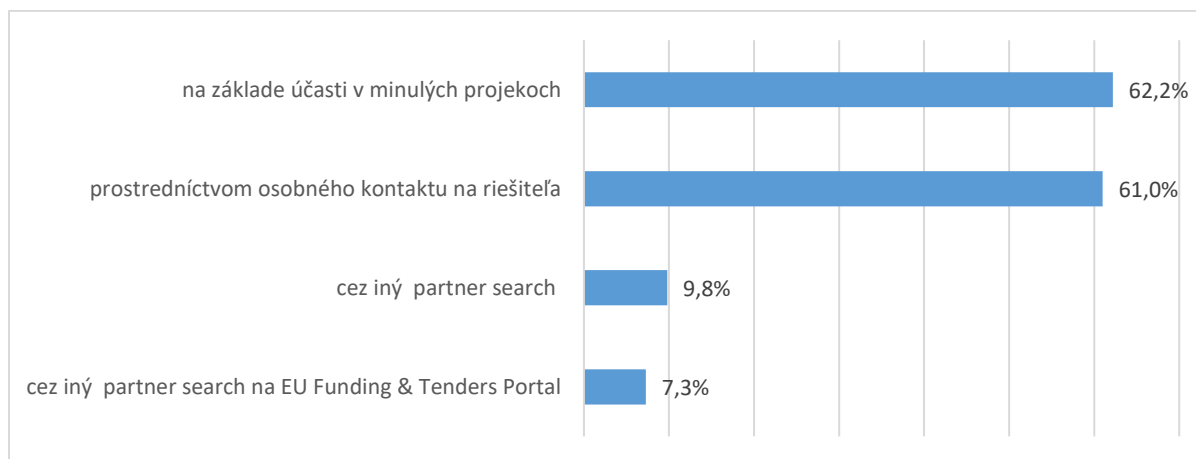
Graf 15: Aká bola/je úloha vašej organizácie v implementovanom projekte HE?

Celkový počet respondentov: 82

Pokiaľ ide o začlenenie organizácie do projektového konzorcia (graf 16), 62,2 % respondentov za začlenilo na základe účasti v minulých projektoch, 61 % prostredníctvom osobného kontaktu, 9,8 % cez iný partner search, 7,3 % cez partner search na EU Funding & Tenders Portal.

Graf 16: Ako sa vašej organizácii podarilo začleniť do projektového konzorcia (ak išlo o návrh konzorciálneho projektu)?

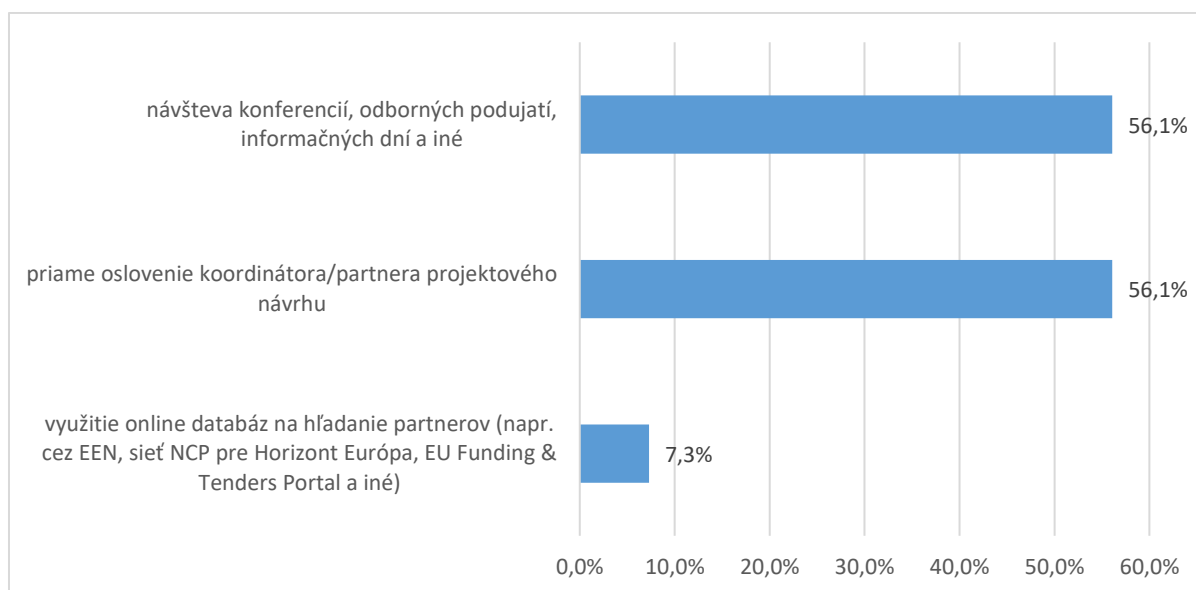

Celkový počet respondentov: 82

Z hľadiska konkrétnych úloh, ktoré organizácie podnikli pre účasť v konzorciu úspešného projektu (graf 17), 56,1 % respondentov podniklo návštevu konferencií, odborných podujatí, informačných dní a iné, rovnako 56,1 % priamo oslovilo koordinátora, 7,3 % využilo online databázu na hľadanie partnerov (napr. cez

Enterprise Europe Network, sieť Národných kontaktných bodov pre Horizont Európa, EU Funding & Tenders Portal a i.).

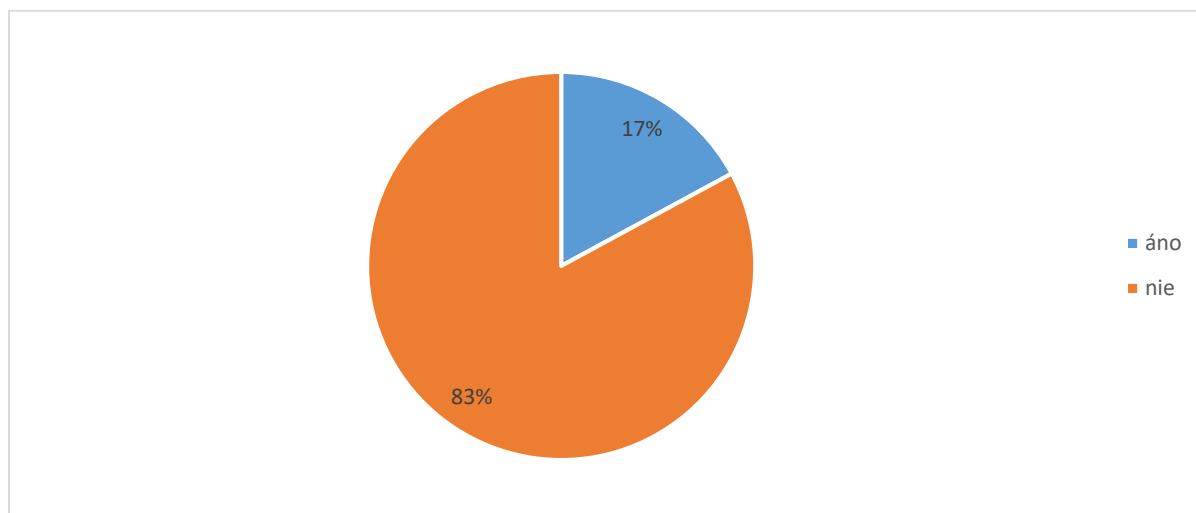
Graf 17: Aké konkrétne kroky ste pre účasť v konzorciu podnikli?

Celkový počet respondentov: 82

Pri príprave projektového návrhu (graf 18) 17,1 % respondentov využilo služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta, 82,9 % tieto služby nevyužilo.

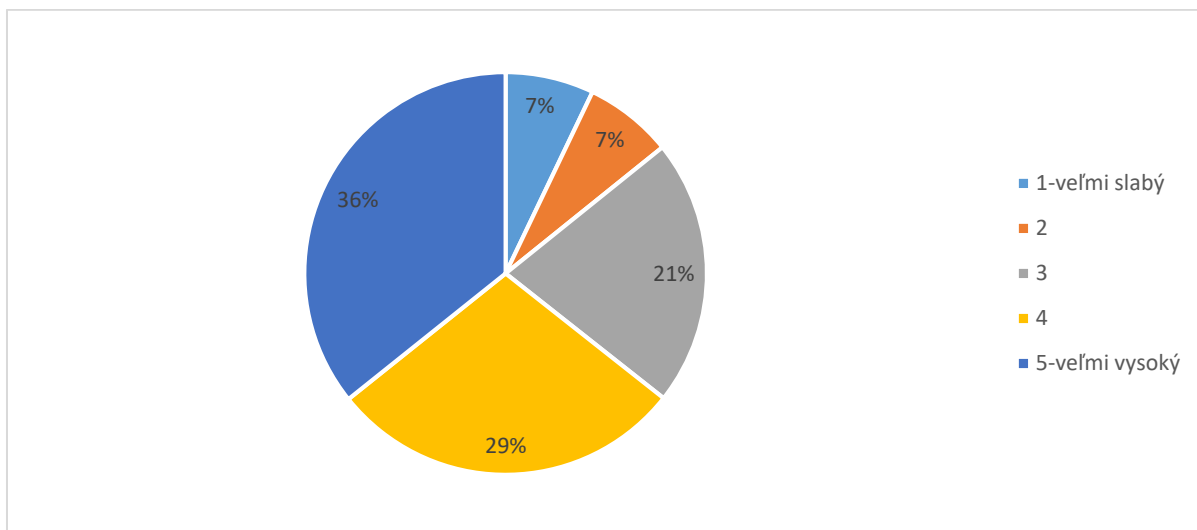
Graf 18: Využili ste pri príprave projektového návrhu služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta?

Celkový počet respondentov: 82

Pri hodnotení prínosu konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta (graf 19) 35,7 % respondentov hodnotilo prínos ako veľmi vysoký, 28,6 % ako vysoký, 7,1 % ako veľmi slabý.

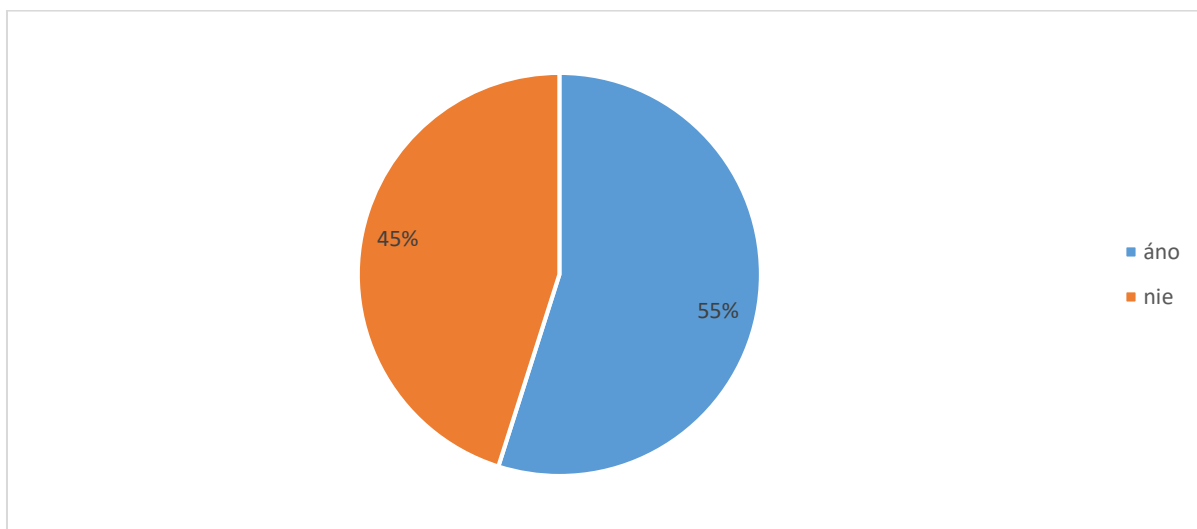
Graf 19: Ako hodnotíte prínos konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta pre vašu účasť v HE?
(stupnica 1 – 5, 1 – veľmi slabý, 5 – veľmi vysoký)

Celkový počet respondentov: 14

Pri príprave ďalšieho projektového návrhu (graf 20) by 54,9 % respondentov využilo služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta, 45,1 % respondentov by tieto služby nevyužilo.

Graf 20: Rozhodli by ste sa v budúcnosti pri príprave projektového návrhu využiť služby konzultačnej spoločnosti/externého konzultanta?

Celkový počet respondentov: 82

Pri pohľade na rozhodnutie pre konzultačnú spoločnosť respondenti uviedli nasledujúce dôvody (tabuľka 1).

Tabuľka 1: Prečo by ste sa rozhodli/nerozhodli pre konzultačnú spoločnosť?

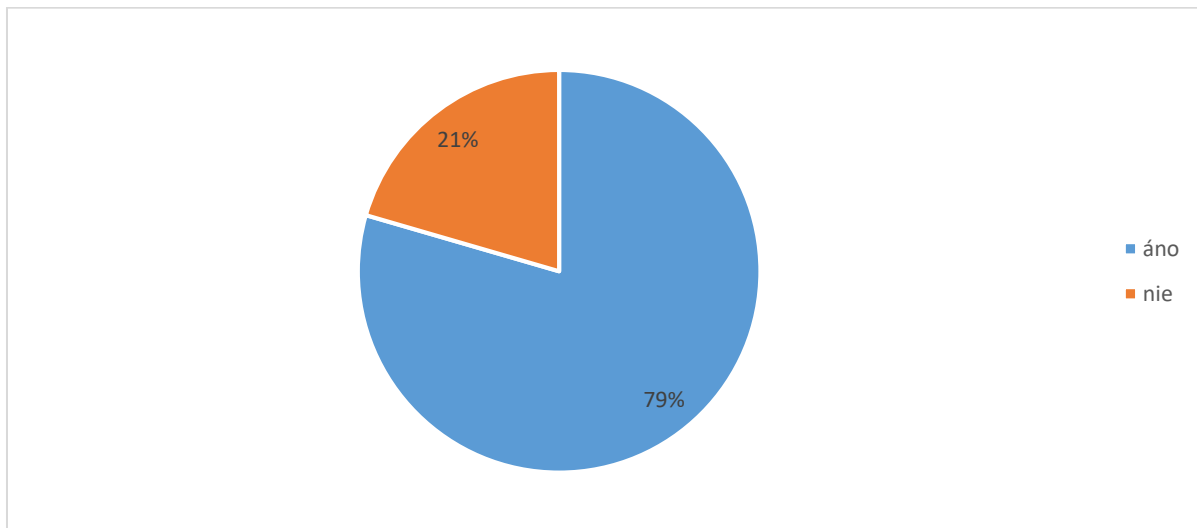
Dôvody pre:
Úspora času
Kvôli administratívnej záťaži prípravy projektu
Záviselo by to od typu projektu. Pre mnohé RIA nepotrebujeme konzultantov, ale pre vybrané typy CSA to môže byť užitočné
Využitie konzultanta závisí od miery účasti na projekte, veľkosti konzorcia a schopnosti členov konzorcia napísať úspešný projektový návrh
Dôvody proti:
Máme projektové oddelenie, kde pracujú schopní projektoví manažéri
Aktuálne už máme dostatok existujúcich skúseností
V prípade, že by externé konzultácie priniesli vyššiu pridanú hodnotu ako iba interné zdroje – kvalitnejšie pripravený projekt, rozhodli by sme sa pre externého konzultanta
Máme dostatok skúseností s rámcovými programami a vynikajúce projektové centrum
Konzultácia bola pri prvom projekte, druhý nadväzuje, za tie roky sme nadobudli skúsenosti, že my vieme poskytnúť konzultáciu. Ale nie je to naša priorita
Máme v tíme človeka, ktorý má skúsenosti aj s hodnotením EÚ projektov
Finančné hľadisko – máme vlastné projektové oddelenie, kde sú ľudia za prípravu a implementáciu projektov platení
Ako univerzita máme vlastný projektový tím
Máme dostatok skúseností v tejto oblasti, je preto veľmi ťažké posúdiť, do akej miery by konzultačná spoločnosť bola prínosom
Šablónovitost' odporúčaní, vzájomné nechápanie konzultanta a riešiteľa projektu. Kvalitný manuál má ambície efektívne nahradiť konzultačnú spoločnosť. Konzultačná spoločnosť pracuje za úhradu nepochopiteľne vysokú

2.3.2 Skúsenosti s programami EÚ

Pokiaľ ide o skúsenosti s rámcovými programami EÚ na podporu výskumu a inovácií (graf 21), 79,5 % respondentov, ktorí úspešne implementovali alebo implementujú HE projekt, má skúsenosť s predošlými

rámčovými programami, zhruba 20,5 % respondentov, čo predstavuje 1/5, nemá predchádzajúcu skúsenosť s predošlými RP.

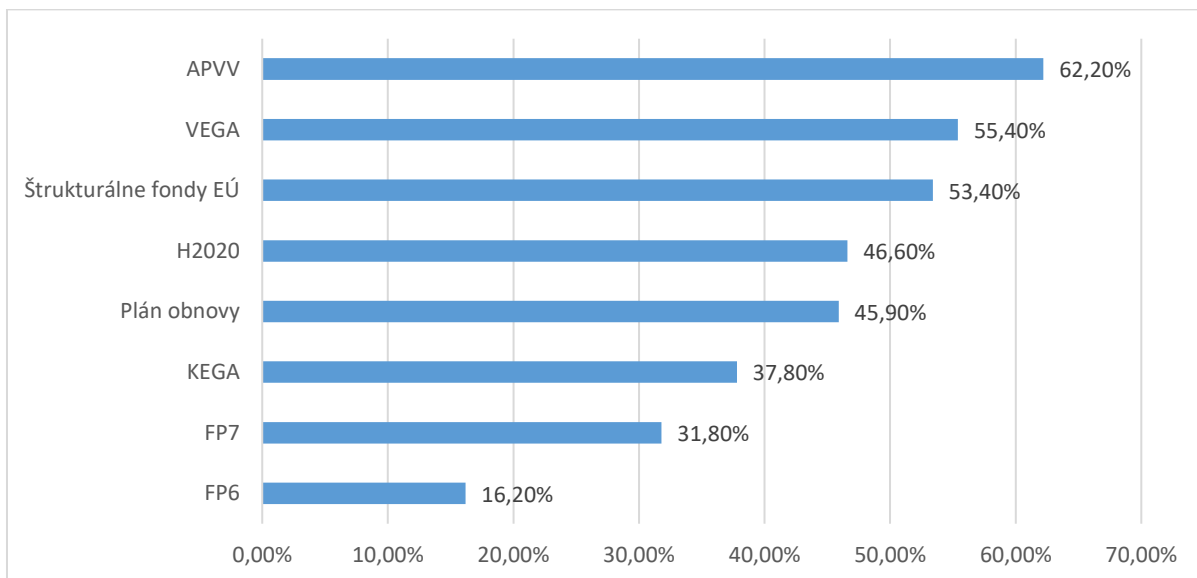
Graf 21: Mali ste predchádzajúcu skúsenosť s predošlými rámcovými programami EÚ na podporu výskumu a inovácií, príp. inými komunitárnymi programami?

Celkový počet respondentov: 171

Pri bližšej špecifikácii konkrétnych programov (graf 22) 62,2 % respondentov má skúsenosť so schémami APVV, 55,4 % s VEGA, 53,4% so štrukturálnymi fondmi EÚ, 46,6 % s H2020, 45,9 % s plánom obnovy, 31,8 % s FP7, 16,2 % s FP6 atď.

Graf 22: Ak áno, s ktorými programami ste mali skúsenosť?

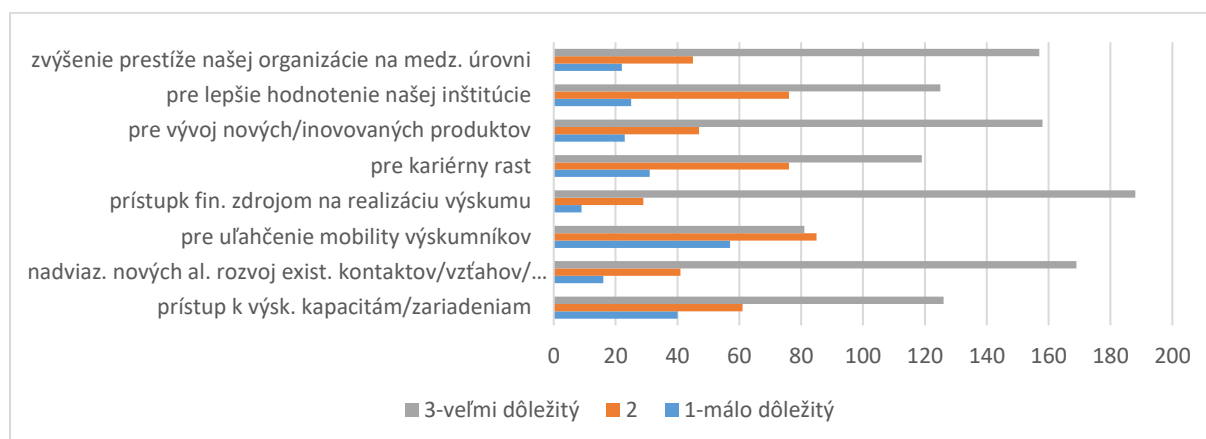

Celkový počet respondentov: 148

2.4 Motivácia a bariéry účasti v Horizonte Európa

Z hľadiska motivácie pre zapojenie sa do projektov programu HE (graf 23) za veľmi dôležitý respondenti uviedli prístup k finančným zdrojom na realizáciu výskumu, nadviazanie nových alebo rozvoj existujúcich kontaktov alebo sietí v zahraničí, vývoj nových/inovatívnych produktov, služieb, riešení, resp. pre zvýšenie prestíže organizácie na medzinárodnej úrovni.

Graf 23: Prečo má podľa vášho názoru význam zapojiť sa do projektov programu HE? Ohodnoťte, prosím, nasledujúce motívy pre účasť v projektoch HE podľa ich dôležitosti (1 – málo dôležitý, 3 – veľmi dôležitý)

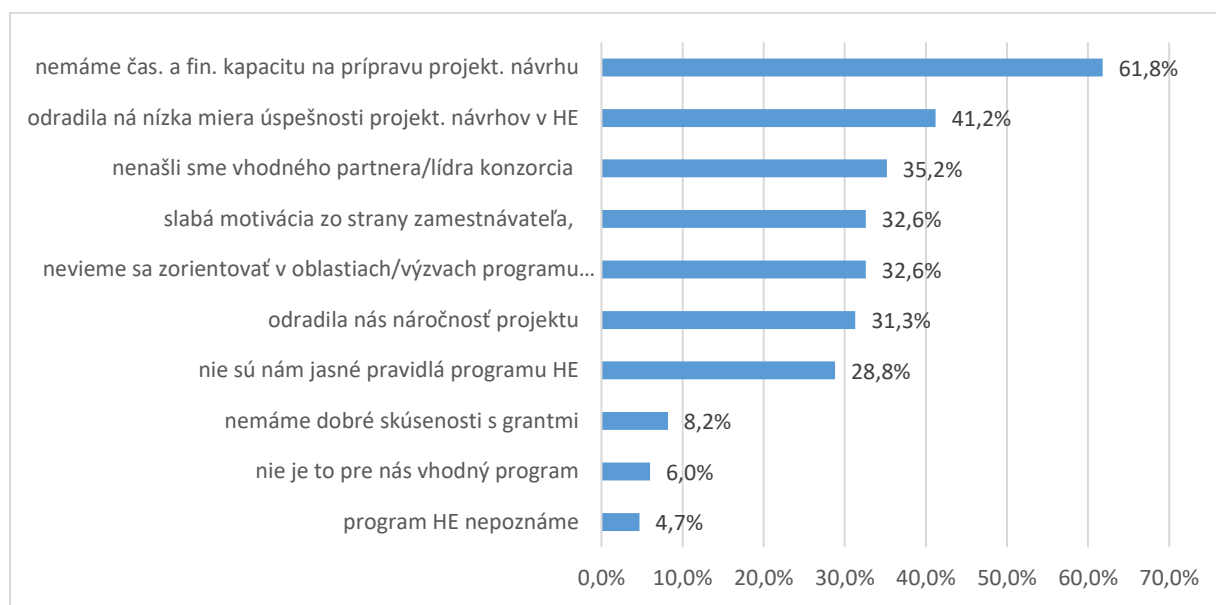
Pri hodnotení najdôležitejších benefitov vyplývajúcich z účasti v programe HE respondenti uviedli nasledujúce benefity (tabuľka 2).

Tabuľka 2: Aký je podľa vás najdôležitejší benefit vyplývajúci z účasti v programe HE?

Prístup k finančným zdrojom na realizáciu výskumu
Možnosť financovať vlastný výskum
Prístup k finančným zdrojom na realizáciu zmysuplného výskumu
Financie na výskum (na investície, publikácie), kontakty, konkrétne témy a ciele výskumu
Finančný a publikačný benefit
Vývoj nových/inovovaných produktov, služieb, riešení
Kariérny rast
Zvýšenie prestíže organizácie na medzinárodnej úrovni
Prístup k výskumným kapacitám
Medzinárodná spolupráca
Výskumný progres
Rozvoj nových inovatívnych riešení/produktov
Spoločný európsky výskum – komparatívne zistenia, ktoré sú využiteľné v rámci európskych politík
Lepšie možnosti pre výskum
Medzinárodná vedecko-technická spolupráca
Financovanie rizikového R&D
Byť súčasťou medzinárodných výskumných tímov podieľajúcich sa na výskume v dôležitých oblastiach, byť svetovo uznávanou entitou v rôznych oblastiach výskumu

Z hľadiska bariér zapojenia sa do programu HE (graf 24) 61,8 % respondentov nemá časovú a finančnú kapacitu na prípravu projektového návrhu, 41,2 % respondentov odradila nízka miera úspešnosti projektových návrhov v HE, 35,2 % v prípade konzorciálneho projektu nenašli vhodného projektového partnera/lídra konzorcia, 32,6 % sa nevie zorientovať v podporných oblastiach/výzvach programu HE, 32,6 % uvádza slabú motiváciu zo strany zamestnávateľa, 31,3 % respondentov odradila náročnosť projektu, pre 28,8 % respondentov nie sú jasné pravidlá programu HE.

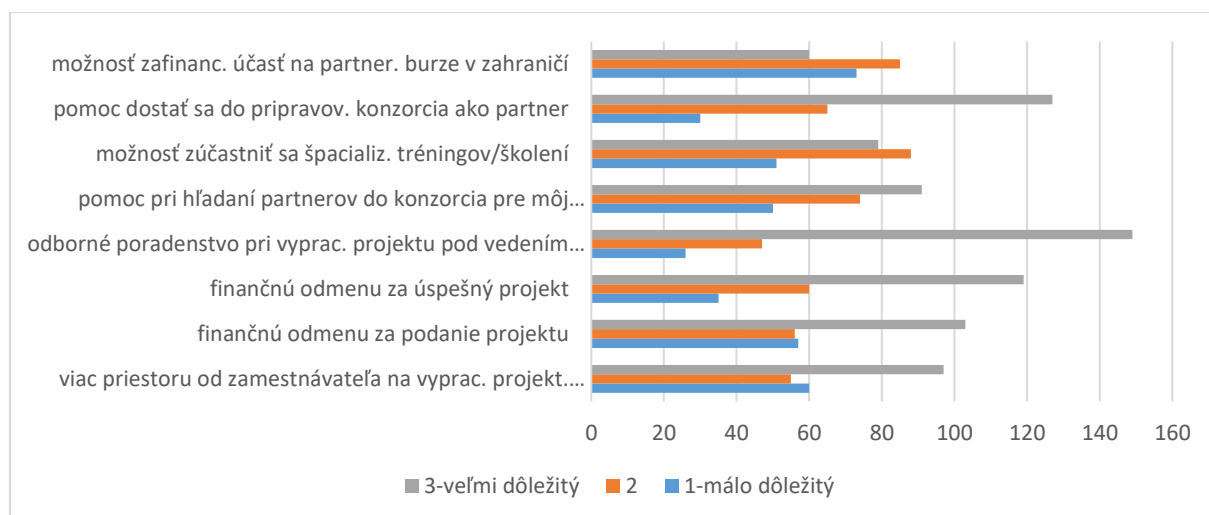
Graf 24: Aké sú podľa vás bariéry na zapojenie sa do programu HE? (viac možných odpovedí)

Celkový počet respondentov: 233

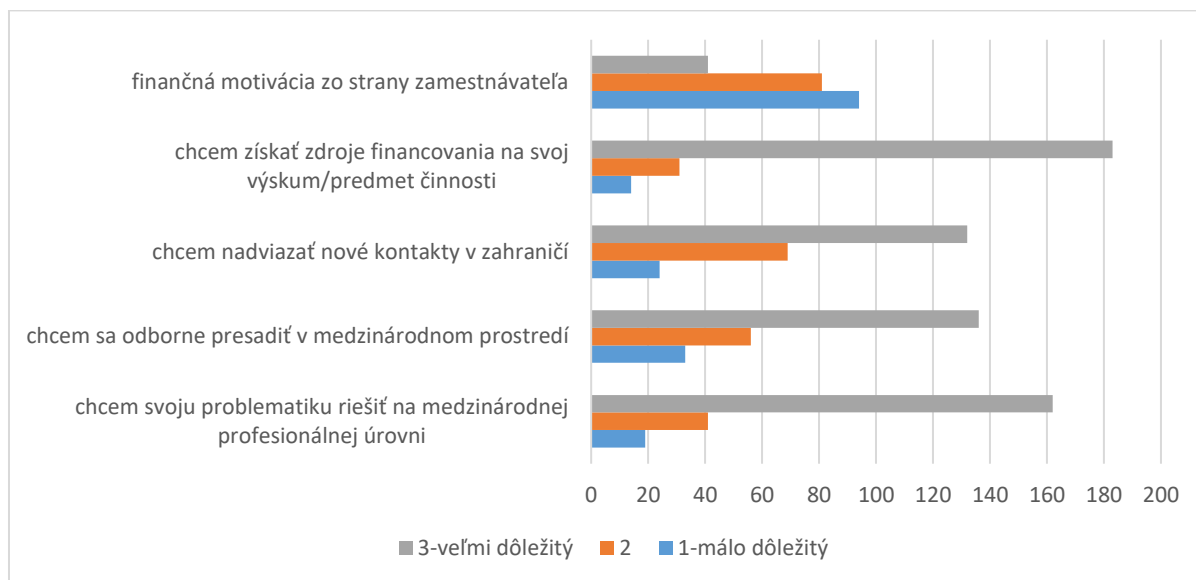
Z hľadiska hodnotenia podmienok, ktoré by podporili účasť v projektoch HE (graf 25), za veľmi dôležité respondenti označili odborné poradenstvo pri vypracovaní projektového návrhu pod vedením skúseneho mentora, ďalej pomoc dostať sa do pripravovaného konzorcia a finančnú odmenu za úspešný projekt, ale aj za podanie projektu. Taktiež by ocenili viac priestoru od zamestnávateľa na prácu na projektoch.

Graf 25: Aké podmienky by podporili vašu účasť v projektoch HE? Ohodnoťte ich podľa ich dôležitosti (1 – málo dôležitý, 3 – veľmi dôležitý). Privítal/a by som:

Pokiaľ ide o osobnú motiváciu zúčastniť sa výziev rámcového programu HE (graf 26), ako veľmi dôležité respondenti označili to, že chcú získať zdroje financovania na svoj výskum; chcú svoju problematiku riešiť na medzinárodnej úrovni; resp. sa chcú odborne presadiť v medzinárodnom prostredí atď.

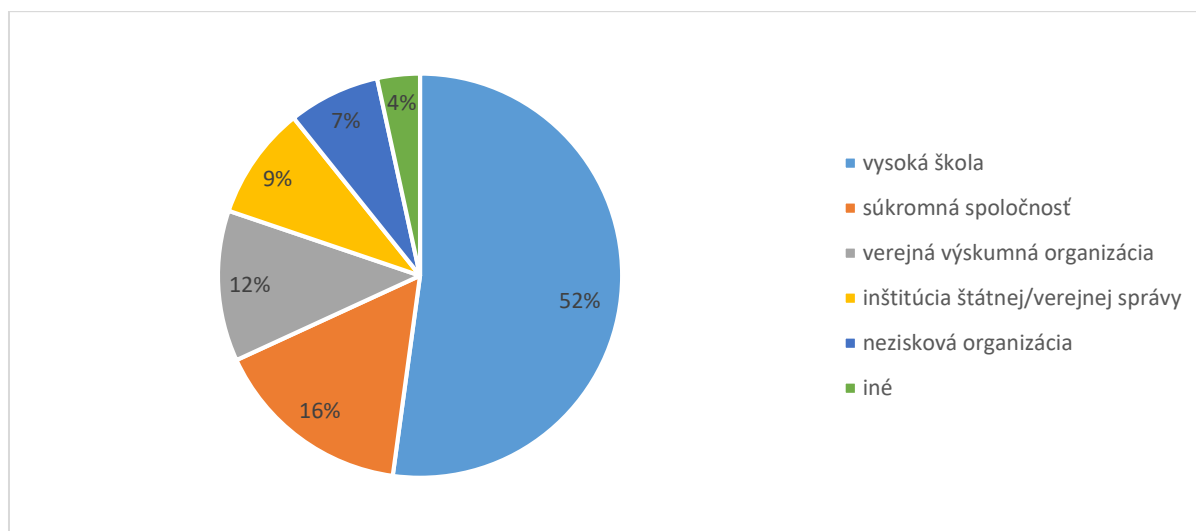
Graf 26: Aká je vaša osobná motivácia zúčastniť sa výziev rámcového programu HE? Ohodnoťte ich podľa ich dôležitosti (1 – málo dôležitý, 3 – veľmi dôležitý)

2.5 Informácie o inštitúciách v prieskume

Medzi hlavné identifikované inštitúcie zapojené v prieskume (graf 27) patria VŠ v zastúpení 51,9 %, súkromné spoločnosti 15,9 %, verejné výskumné organizácie 12 %, inštitúcie štátnej/verejnej správy 9 %, neziskové organizácie 7,3 % atď.

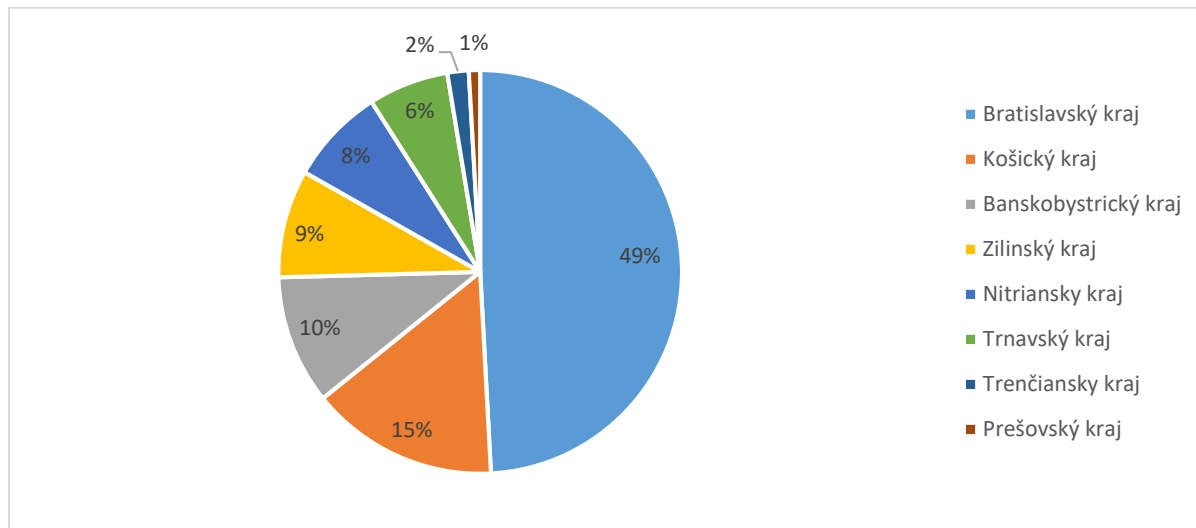
Graf 27: Vaša inštitúcia je:

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska sídla inštitúcií (graf 28) prevažná väčšina – 48,9 % inštitúcií má sídlo v Bratislavskom kraji, 15 % v Košickom kraji, 10,3 % v Banskobystrickom kraji, 8,6 % v Žilinskom kraji, 7,7 % v Nitrianskom kraji, 6,4 % v Trnavskom kraji, 1,7 % v Trenčianskom kraji, 0,9 % v Prešovskom kraji.

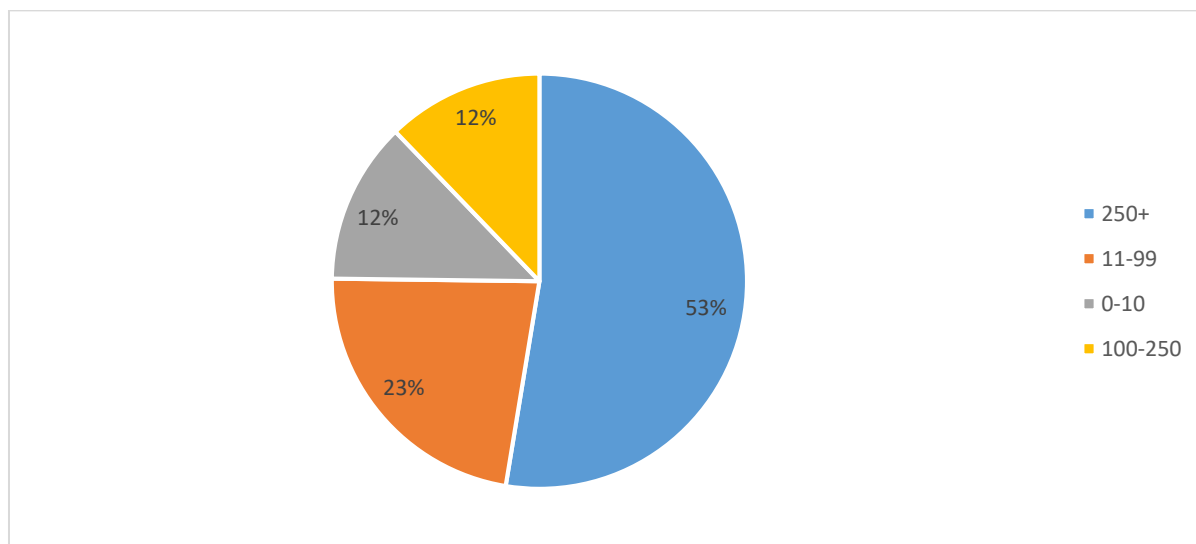
Graf 28: Vaša inštitúcia má sídlo:

Celkový počet respondentov: 233

Podľa počtu zamestnancov (graf 29) prevažujú organizácie s viac ako 250 zamestnancami – 52,6 %, ďalej nasledujú organizácie 11 až 99 zamestnancov – 22,6 %, 0 až 10 zamestnancov – 12,6 %, 100 až 250 zamestnancov – 12,2 %.

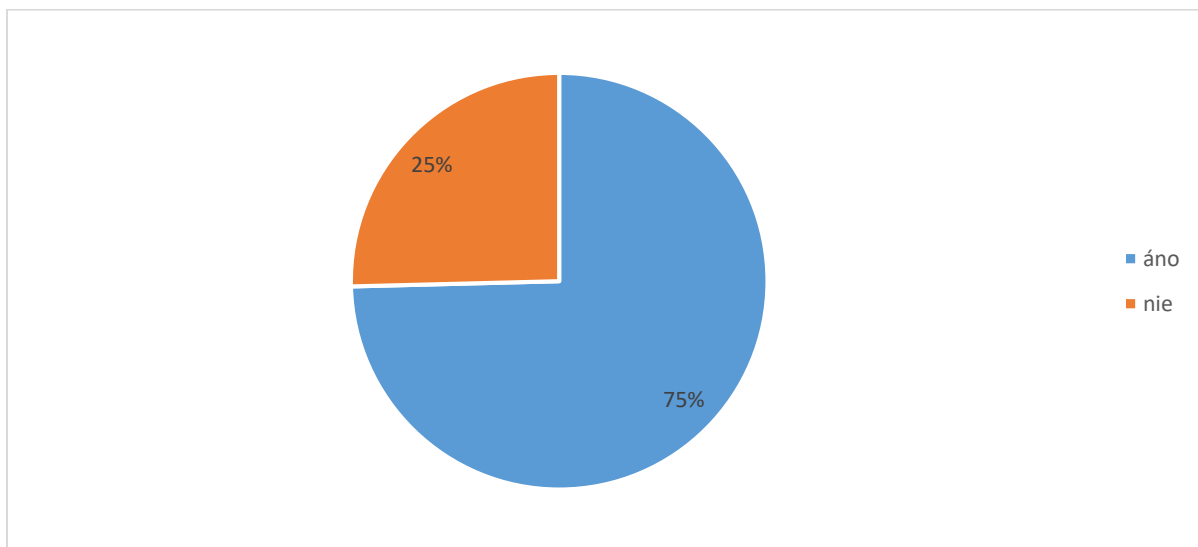
Graf 29: Aký je počet zamestnancov vašej organizácie?

Celkový počet respondentov: 230

Z hľadiska vypracovanej stratégie na zvýšenie účasti v projektoch rámcového programu HE (graf 30) 25,4 % respondentov má osobitnú stratégiu, 74,6 % respondentov nemá vypracovanú stratégiu.

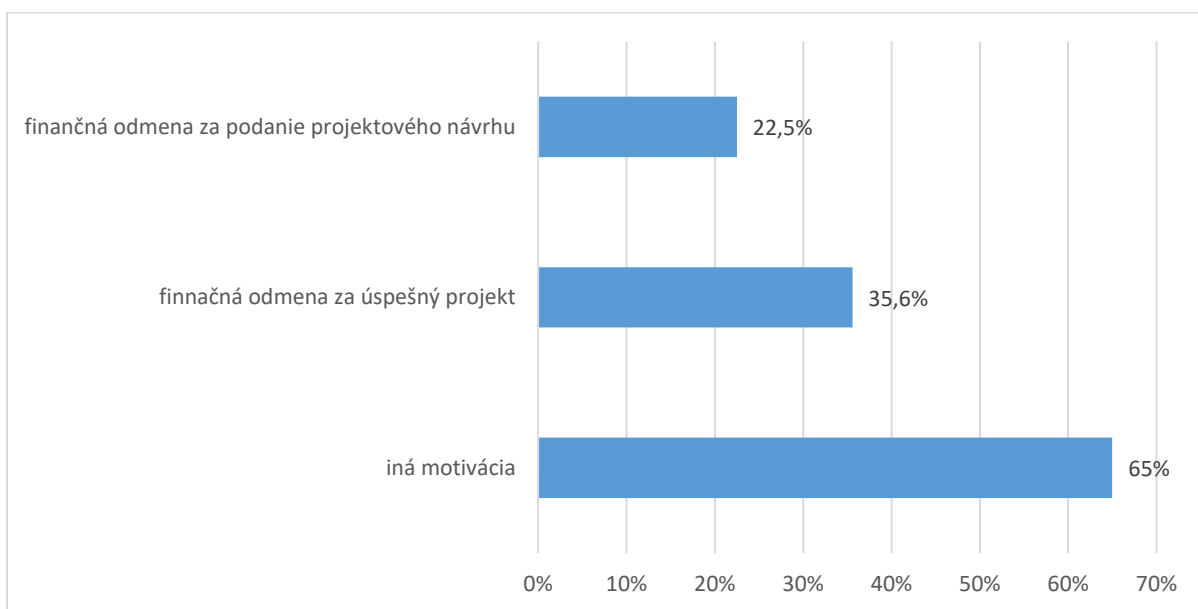
Graf 30: Má vaša inštitúcia vypracovanú osobitnú stratégiu na zvýšenie účasti v projektoch rámcového programu HE (napr. motivačná schéma, odmeny, motivácia zamestnancov, aj v prípade že projekt nebude úspešný)?

Celkový počet respondentov: 228

Z hľadiska motivácie inštitúcie na podávanie projektov HE (graf 31) 65 % respondentov uviedlo inú motiváciu, 35,6 % finančnú odmenu za úspešný projekt, 22,5 % respondentov preferuje finančnú odmenu za podanie projektového návrhu.

Graf 31: Ak áno, ako vás motivuje vaša inštitúcia na podávanie projektov HE? (viac možných odpovedí):

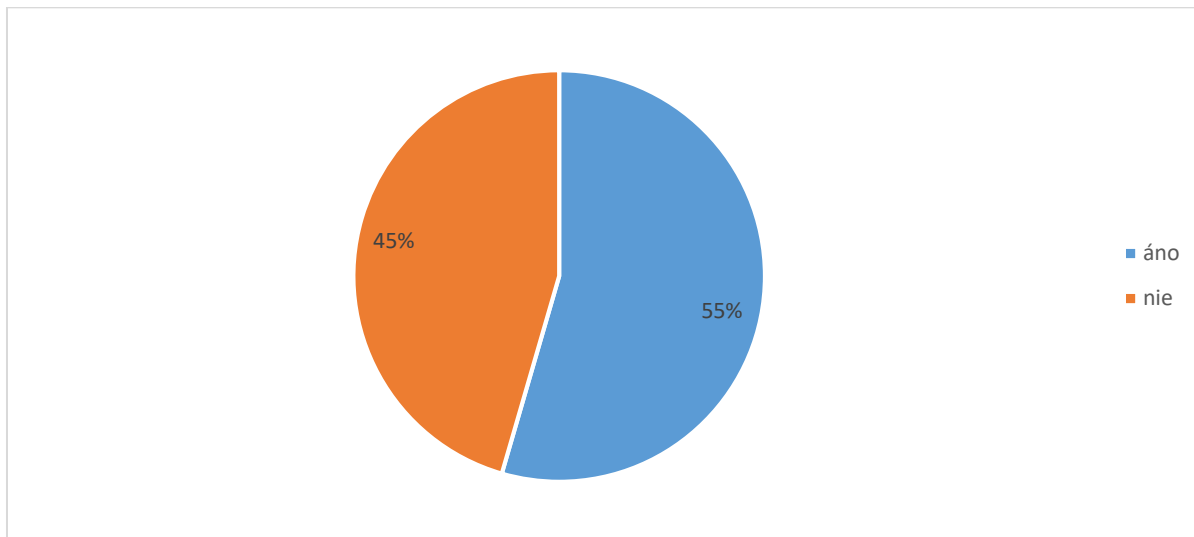

Celkový počet respondentov: 160

2.5.1 Projektové oddelenia

Pokiaľ ide o projektové oddelenia, ktoré pomáhajú s prípravou projektového návrhu (graf 32), 54,5 % respondentov uviedlo, že má projektové oddelenie, 45,5 % inštitúcií nemá takého oddelenie.

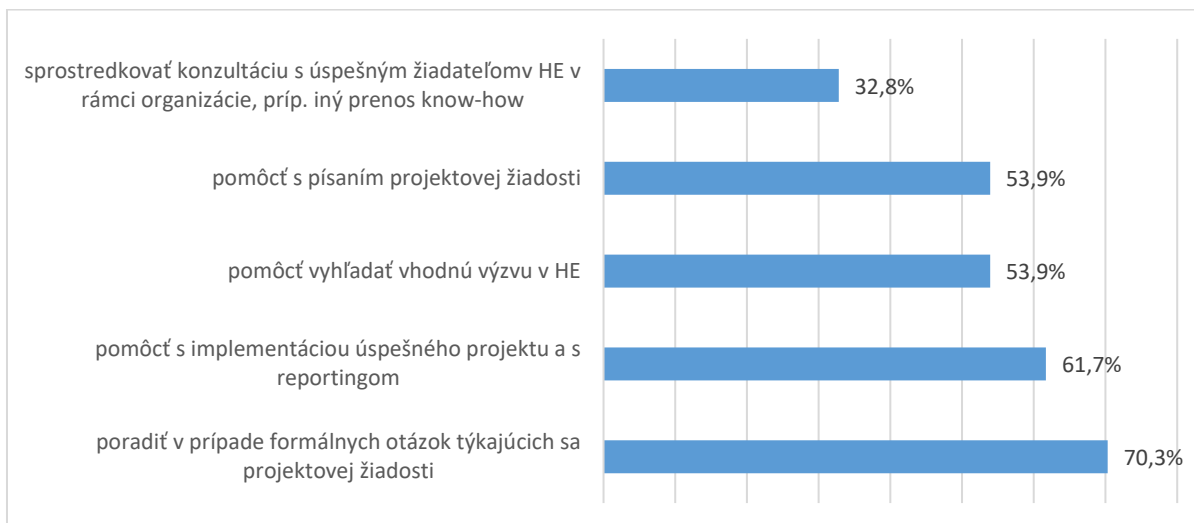
Graf 32: Má vaša inštitúcia (projektové) oddelenie, ktoré pomáha s prípravou projektového návrhu?

Celkový počet respondentov: 233

Pri bližšej špecifikácii podpory, ktorú projektové oddelenie vie alebo môže poskytnúť (graf 33), 70,3 % respondentov uviedlo možnosť poradiť sa v prípade formálnych otázok týkajúcich sa projektového návrhu, 61,7 % pomôcť s implementáciou úspešného projektu a s reportingom, 53,9 % pomôcť vyhľadať vhodnú výzvu v HE, 53,9 % pomôcť s písaním projektovej žiadosti, 32,8 % sprostredkovať konzultáciu s úspešným žiadateľom v HE v rámci organizácie, príp. iný prenos know-how.

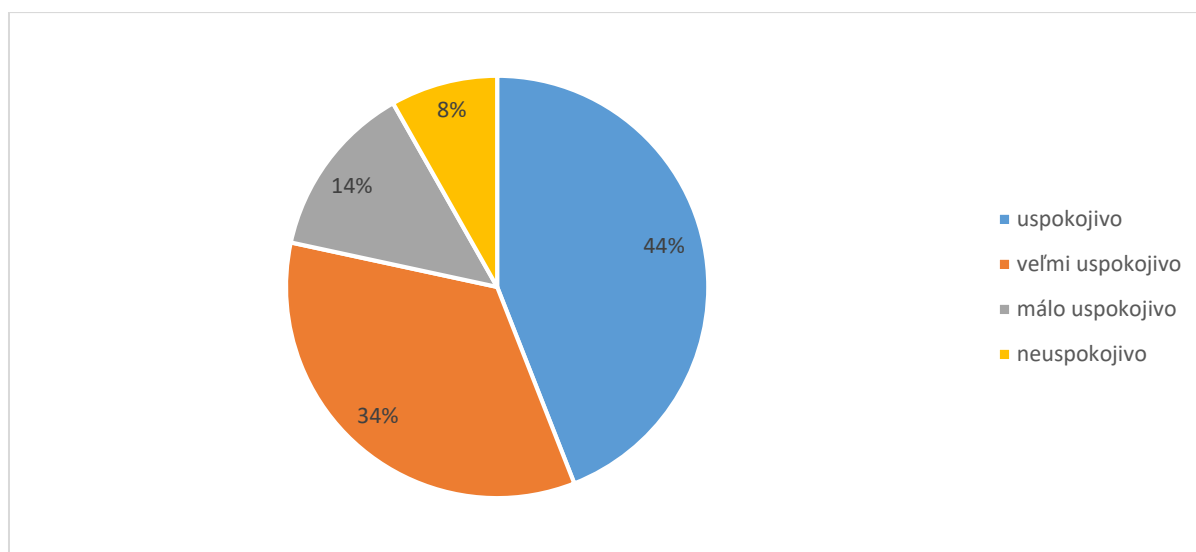
Graf 33: Ak áno, projektové oddelenie mi vie/môže: (viac možných odpovedí):

Celkový počet respondentov: 128

Z hľadiska hodnotenia činnosti projektového oddelenia (graf 34) 44 % respondentov hodnotilo činnosť projektového oddelenia uspokojivo, 34,3 % veľmi dobre, 13,4 % málo uspokojivo a 8,2 % neuspokojivo.

Graf 34: Ako hodnotíte činnosť vášho projektového oddelenia?

Celkový počet respondentov: 134

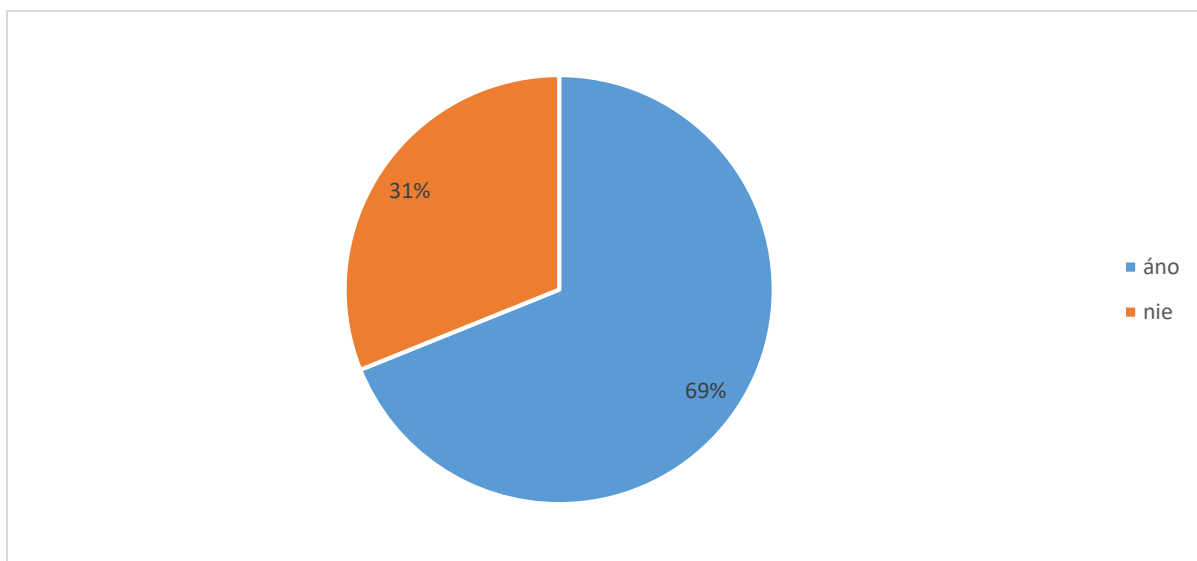
Pri návrhoch na zlepšenie činnosti projektového oddelenia respondenti uviedli nasledujúce zlepšenia (tabuľka 3).

Tabuľka 3: Čo by ste navrhovali zlepšiť v činnosti vášho projektového oddelenia?

Personálne kapacity, posilniť / rozšíriť personálne kapacity, zabezpečiť viac zamestnancov, projektových manažérov, ktorí by sa mohli špecializovať. Viac zdrojov na jeho fungovanie na univerzitnej aj fakultnej úrovni, oddelenia sú poddimenzované
Poskytovať administratívnu a koordinátorskú podporu
Doplniť personál o ľudí so skúsenosťami na projektoch HE
Zlepšiť odbornosť zamestnancov, získať viac know-how
Proaktivitu pri riešení úloh
Komunikačné zručnosti a soft skills
Aktívnejšie informovanie o grantových výzvach, väčšia aktivita pri vyhľadávaní vhodných projektov a výrazné väčšia pomoc pri písaní formálnych/nevedeckých častí projektu
Proaktívny prístup k vyhľadávaní vhodných riešiteľov jednotlivých výziev na fakulte
Informovanie v predstihu o pripravovaných grantových výzvach
Zlepšenie podpory podávania projektov
Vopred pripraviť odpovede na všeobecné otázky pri podávaní výziev
Silnejšiu jazykovú prípravu a presnosť pri riešení požiadaviek
Lepší prenos know-how medzi izolovanými žiadateľmi HE projektov
Sprostredkovať konzultáciu s úspešným žiadateľom v HE v rámci organizácie
Praktické tréningy v oblasti prípravy projektov, viac informácií o podmienkach vstupu do konzorcií a konkrétnych výzvach
Tréningy a školenia členov oddelenia, rozšírenie aj na iné aspekty prípravy a implementácie projektov, ako je len reportovanie
Zaškolenie projektových manažérov v oblasti podpory písania projektovej žiadosti, pomoc pri písaní častí dopad a implementácia, rozpočet, personálne pokrytie
Zabezpečenie školení/vzdelávania, medzinárodné stáže/pobyty k zdieľaniu skúsenosti v medzinárodnom prostredí
Väčšiu podporu a odovzdávanie potrebných skúseností zamestnancom
Vytvoriť systémovú podporu projektového oddelenia, aby nebolo závislé len od získaných projektov (na preklopenie obdobia bez externého financovania)

Pokiaľ ide o podporu pre účasť v medzinárodných projektoch (graf 35) 68,9 % respondentov cíti zo strany vedenia inštitúcie podporu, 31,1 % respondentov túto podporu nemá.

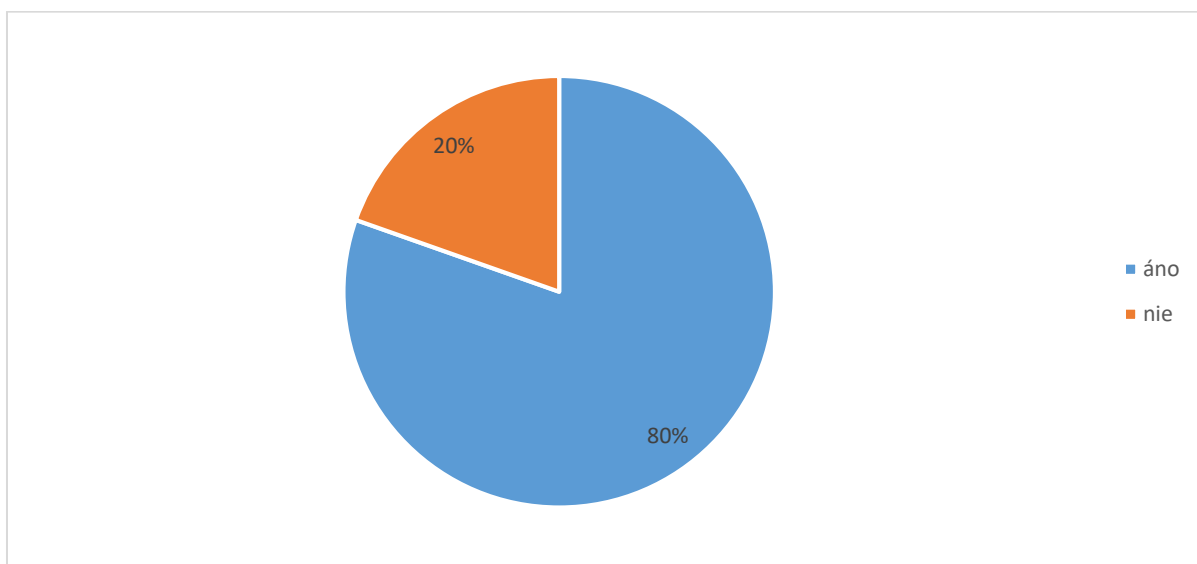
Graf 35: Cítite zo strany vedenia svojej inštitúcie podporu pre účasť v medzinárodných projektoch HE?

Celkový počet respondentov: 209

Z hľadiska ďalšej podpory prostredníctvom iniciatív, platforiem, sietí, združení (graf 36) 80,4 % respondentov je členom takýchto podporných iniciatív, 19,6 % nie je členom.

Graf 36: Je vaša inštitúcia členom jednej alebo viacerých medzinárodných iniciatív, platforiem, sietí, združení?

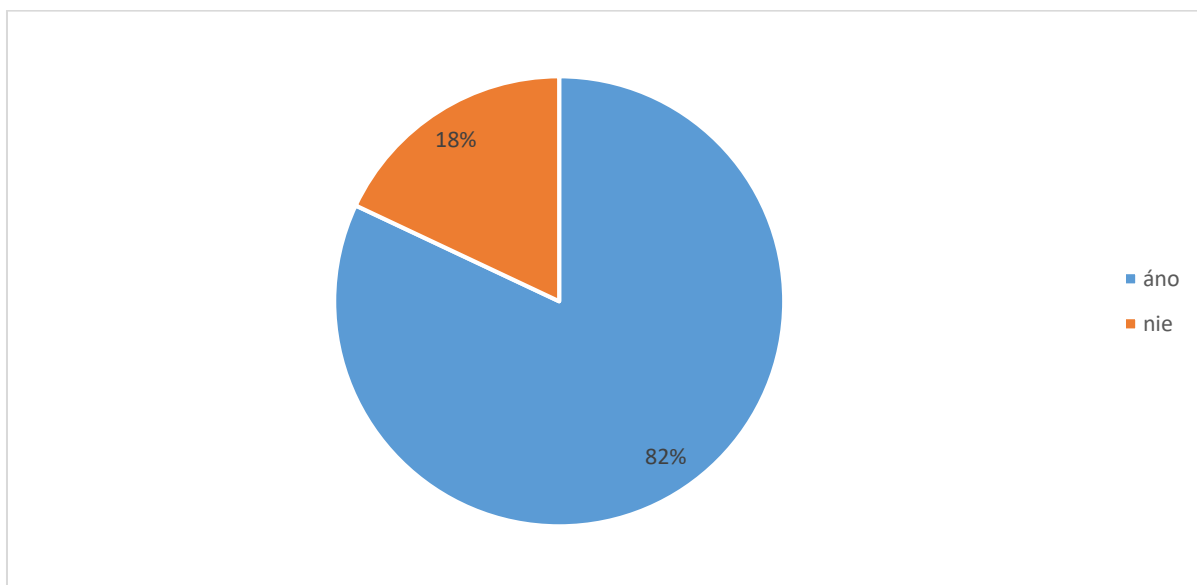
Celkový počet respondentov: 209

2.6 Systém národných podporných štruktúr pre rámcový program Horizont Európa (spätná reflexia a odporúčania do budúcnosti)

2.6.1 Sieť národných kontaktných bodov pre program Horizont Európa

Pokiaľ ide hodnotenie siete podporných štruktúr (graf 37), 82 % respondentov vie o existencii národných kontaktných bodov (NCP), 18 % nemá vedomosť o NCP.

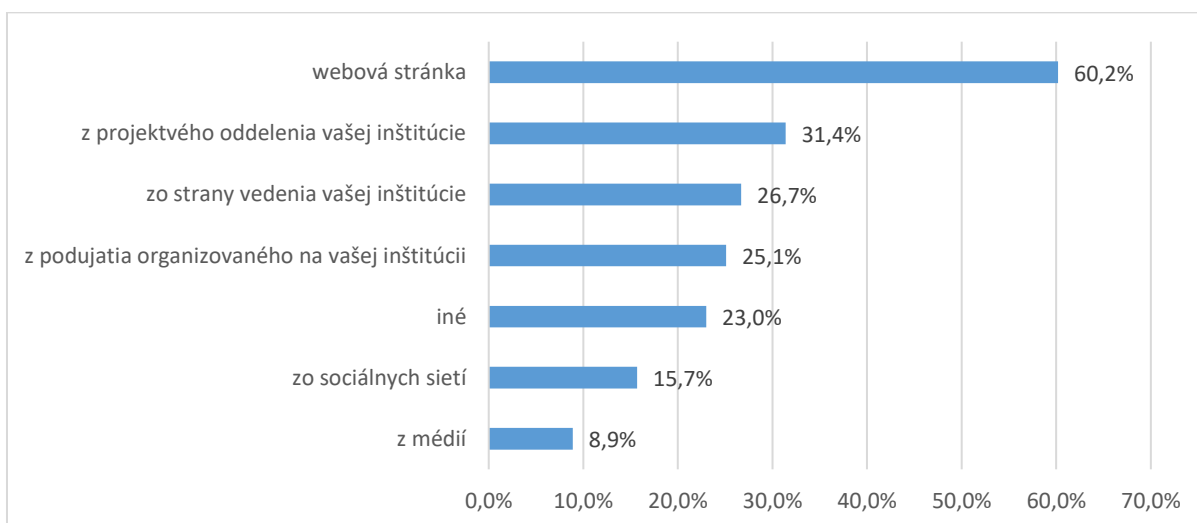
Graf 37: Viete, že na Slovensku existuje sieť tzv. národných kontaktných bodov (National Contact Point – NCP) pre program Horizont Európa?

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska informácií o NCP a ich službách (graf 38) 60,2 % respondentov získalo informácie o NCP a ich službách prostredníctvom webovej stránky, 31,4 % z projektového oddelenia organizácie, 26,7 % zo strany vedenia inštitúcie, 25,1 % z podujatia organizovaného na inštitúcii, 15,7 % zo sociálnych sietí, 8,9 % z médií.

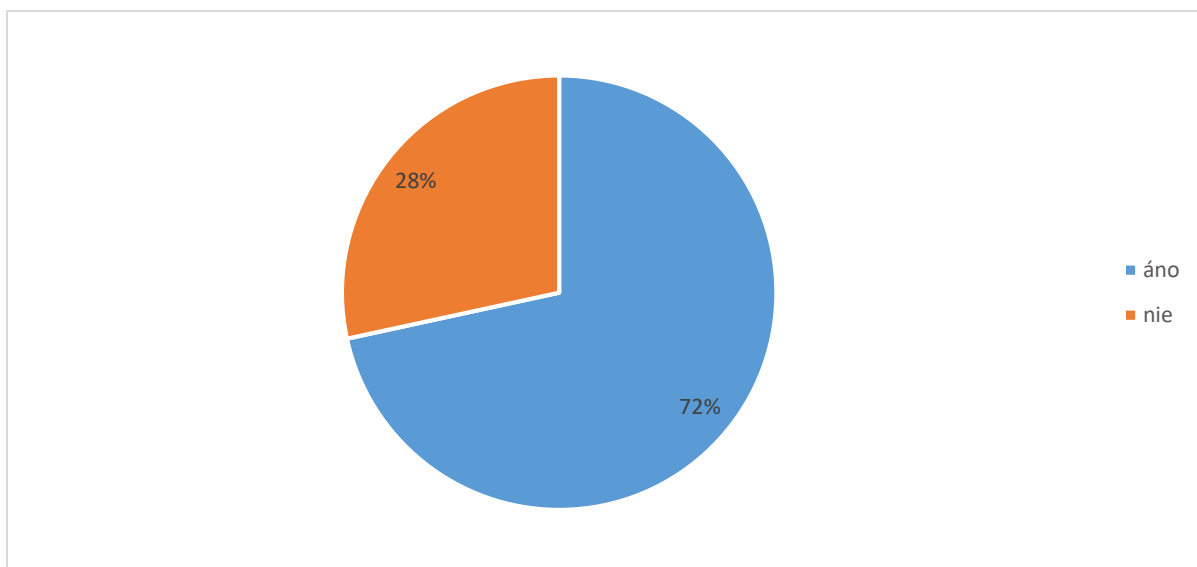
Graf 38: Akým spôsobom ste získali informácie o NCP a ich službách?

Celkový počet respondentov: 191

Pri hodnotení služieb NCP (graf 39) 71,6 % respondentov už využilo služby NCP, 28,4 % tieto služby dosiaľ nevyužilo.

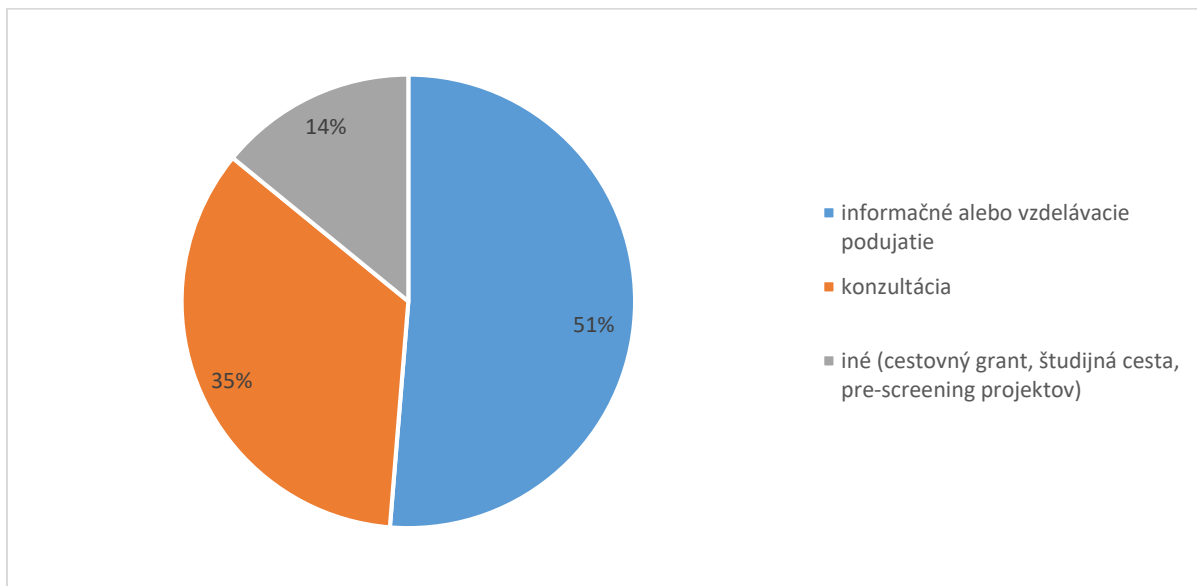
Graf 39: Využili ste niekedy služby národných kontaktných bodov?

Celkový počet respondentov: 190

Pri bližšej špecifikácii podujatí (graf 40) v prípade 51,3 % respondentov išlo o účasť na informačnom alebo vzdelávacom podujatí, v prípade 34,6 % išlo o konzultáciu, 14,1 % respondentov uviedlo inú možnosť (cestovný grant, študijnú cestu, pre-screening projektov).

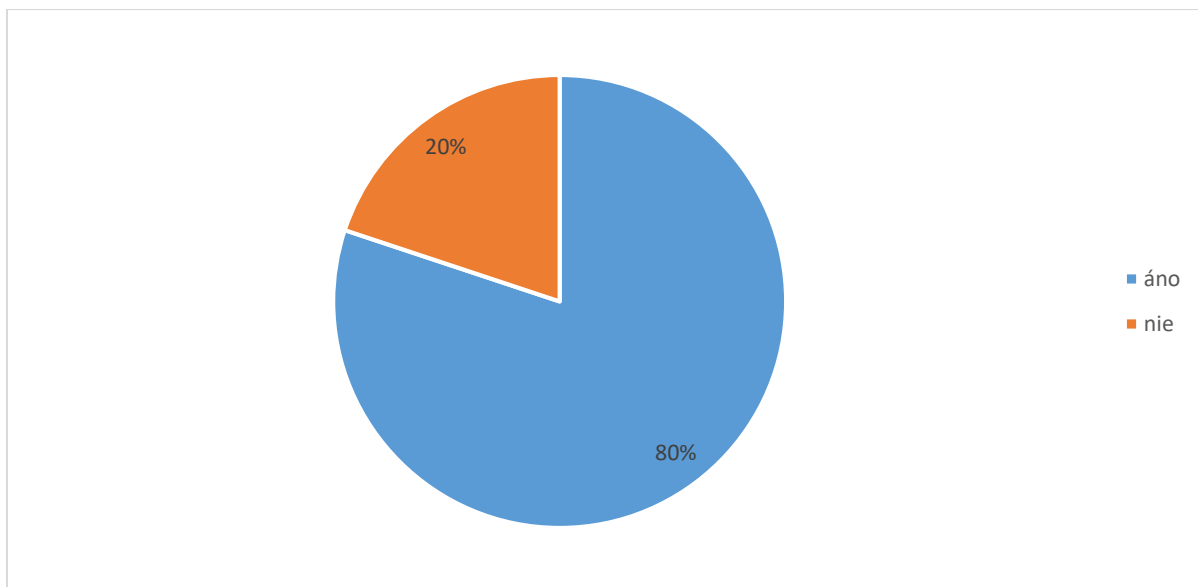
Graf 40: Išlo o účasť na informačnom alebo vzdelávacom podujatí alebo ste boli na konzultácii?

Celkový počet respondentov: 191

Z hodnotenia očakávaní vyplýva (graf 41), že 80,1 % respondentov získalo informácie, ktoré očakávali, resp. potrebovali, 19,9 % respondentov tieto informácie nezískali.

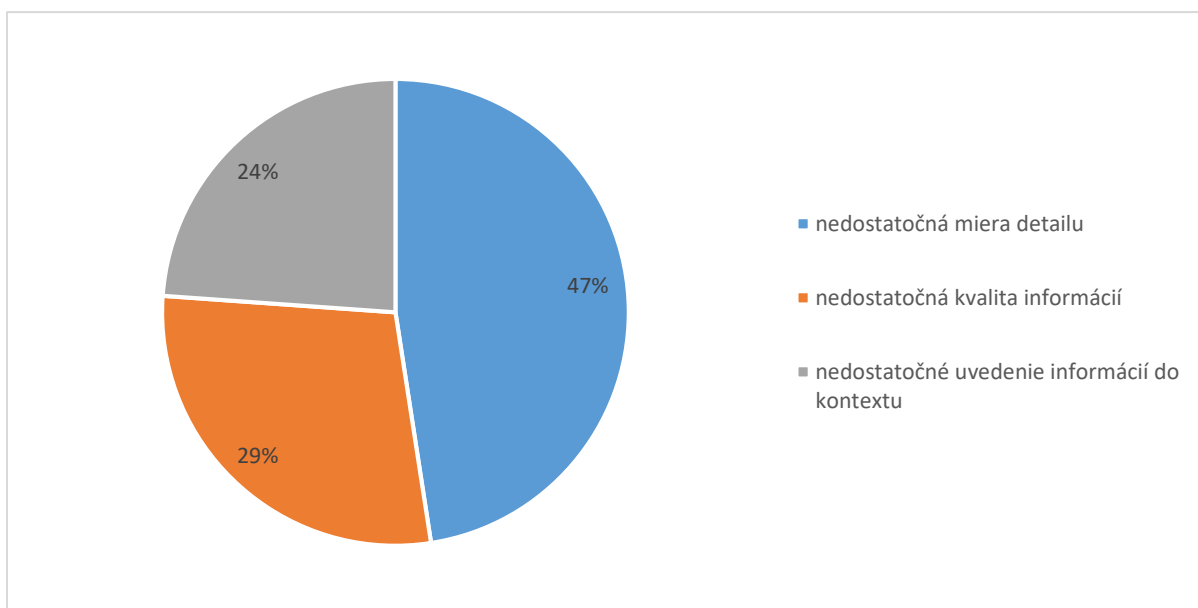
Graf 41: Získali ste informácie, ktoré ste očakávali, resp. potrebovali?

Celkový počet respondentov: 191

Pokiaľ ide o bližšiu špecifikáciu problémov (graf 42), 26,3 % respondentov uviedlo nedostatočnú mieru detailu, 15,8 % nedostatočnú kvalitu informácií, 13,2 % nedostatočné uvedenie informácií do kontextu atď.

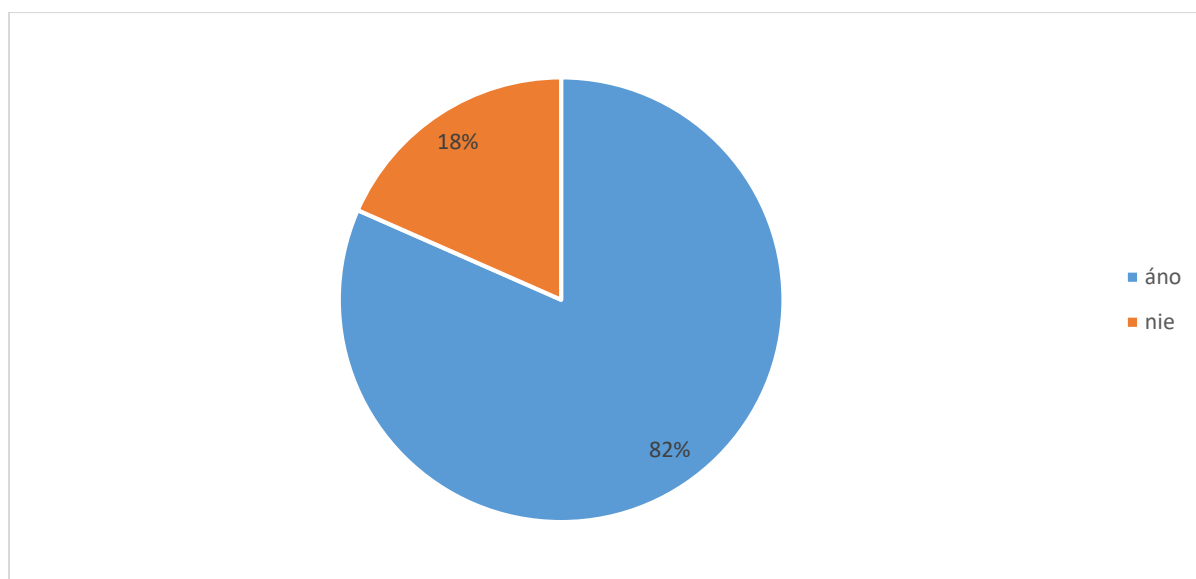
Graf 42: Ak nie, v čom bol problém:

Celkový počet respondentov: 38

Z hľadiska poskytnutia spätnej väzby o nespokojnosti národnému kontaktnému bodu (graf 43) 81,6 % respondentov neposkytlo spätnú väzbu, 18,4 % poskytlo spätnú väzbu NCP.

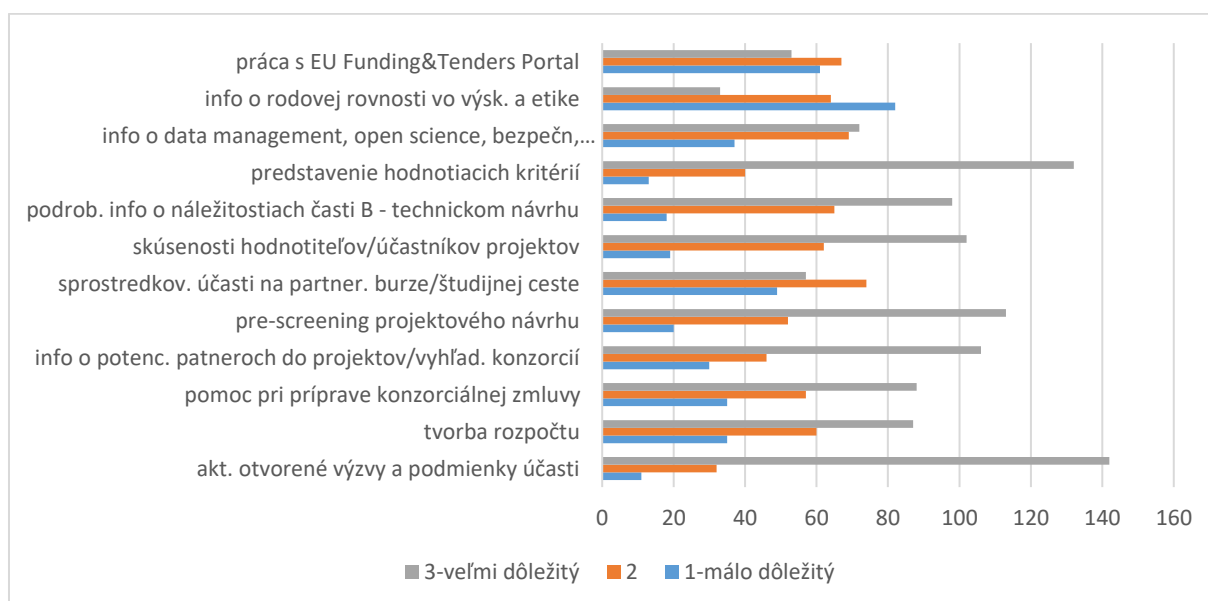
Graf 43: Poskytli ste spätnú väzbu o vašej nespokojnosti národnému kontaktnému bodu?

Celkový počet respondentov: 38

Pri pohľade na informácie očakávané od NCP (graf 44) ako veľmi dôležité označili respondenti (142) aktuálne otvorené výzvy na predkladanie projektových návrhov a vysvetlenie ich podmienok účasti, predstavenie hodnotiacich kritérií, ktoré používajú hodnotitelia (132), pre-screening projektového návrhu (113), informácie o potenciálnych partneroch do projektov alebo vyhľadávanie konzorcií (106), skúsenosti hodnotiteľov/účastníkov projektu (102), podrobné informácie o náležitostiach časti B – technickom návrhu (98), pomoc pri príprave konzorciálnej zmluvy (88) atď.

Graf 44: Aké informácie očakávate od národných kontaktných bodov? Viac možných odpovedí (zoradiť ich podľa dôležitosti od 1 – málo dôležitý po 3 – veľmi dôležitý):

Z hľadiska ďalších služieb alebo aktivít, ktoré by respondenti privítali od NCP, respondenti uviedli nasledujúce návrhy, ktoré sme zoskupili do jednotlivých skupín, podľa typu činnosti, resp. charakteru odpovede (tabuľka 4).

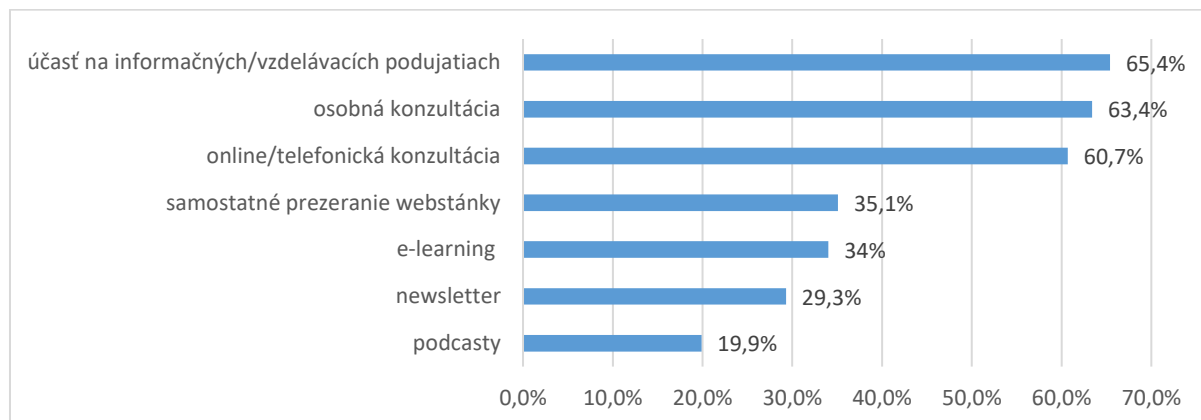
Tabuľka 4: Aké ďalšie služby alebo aktivity NCP by ste privítali?

Podpora pri zapájaní sa do výziev Horizont Európa
Pomoc pri vyhľadávaní vhodnej výzvy
Informácie o potenciálnych partneroch do projektov alebo vyhľadávanie konzorcií
Vysvetlenie podstaty jednotlivých výziev. Participant portál na stránke EU je veľmi neprehľadný, texty výziev sú ťažko pochopiteľné, príliš všeobjímajúce, bez jasného a zrozumiteľného zámeru
Väčšia prehľadnosť aktuálne otvorených výziev, podrobne rozpracovaný plán krokov pri zámere podať HE projekt
Konkrétnejšia podpora pri vypracovaní projektu, skoršie zasielanie výziev
Informácie o pripravovaných výzvach
Ak od NCP chodia pravidelné emaily, tak tie by bolo treba zasielať tak, aby boli adresnejšie vzhľadom na charakter inštitúcie a odbory, ak je to možné. Niekedy odrádza už len to, že sa treba zorientovať v množstve tém. Bolo by fajn, keby fungovala poradňa, napr. cez čet alebo Teams a pod. Vzdelávanie v oblasti podávania projektov by malo byť interaktívne, nie ako prednáška, kde sú informácie všetky a pre všetkých
NCP už teraz podľa mňa poskytujú širokú škálu služieb, ako najdôležitejšie vnímam informovanie o otvorených výzvach v našej výskumnej oblasti (pri množstve projektov to nie vždy stíhame sledovať), cielené informovanie napr. pre spoločenské vedy organizáciám a inštitúciám pôsobiacim v danej oblasti
Podpora pri podávaní projektov
Organizácia hands-on workshopov pre prípravu a písanie projektov
Mentoring pri vypracovaní projektu
Kvalifikovanú pomoc
Informácie o potenciálnych partneroch do projektov alebo vyhľadávanie konzorcií
Ochota pomôcť a jasné, prakticky zamerané inštrukcie
Všetky doposiaľ absolvované informačné podujatia mali len informatívny charakter, resp. boli na nich zhrnuté informácie dostupné na webovom sídle. To čo chýba pri zahájení projektu, je mentoring hneď od začiatku zámeru zo strany záujemcu o projekt vo všetkých jednotlivých krokoch počas celého procesu podávania žiadosti
Osobné konzultácie
Podpora pri realizácii projektov
Viac odborníkov na finančnú stránku projektov a vykazovanie
Príručku pre finančný manažment HE projektov v slovenčine
Sprostredkovanie zahraničných stáží, kontaktné semináre, brokerage podujatia, podpora pri začleňovaní do konzorcií
Najmä finančné poradenstvo pri už podporených projektoch
Lepšia podpora riešenia finančných otázok v HE projektoch, aby bolo čerpanie v úplnom súlade s pravidlami
Širšie vzdelávania pre finančnú správu
Príprava manuálu v slovenskom jazyku, lebo projektové brožúry sú v úradníckej angličtine
Podpora pri reportingu, príprave interných dokumentov organizácie pre danú oblasť
Predovšetkým informácie k auditom v HE, ďalej aby podujatia išli do detailu pre pokročilejších, lebo obvykle sú všeobecné pre menej skúsených
Informácie k finančnému manažmentu projektov
Podpora pri reportingu, príprave interných dokumentov organizácie pre danú oblasť
Konzultácie o nastavení merateľných ukazovateľov projektu tak, aby boli jasne a dobre reportovateľné v priebehu projektu
Informácie k finančnému manažmentu projektov
Ako štátna inštitúcia by sme potrebovali komplexnú podporu pre projekty, keby sa niečo také v rámci NCP vytvorilo, verím, že by z toho profitovali viaceré inštitúcie

Školenia, tréningy, vzdelávacie aktivity
Workshopová práca s výzvami – nie ako prezentácia, ale prakticky podľa potrieb účastníkov pracovať a ukazovať ako a čo mám robiť
Organizácia hands-on workshopov pre prípravu a písanie projektov
Školenia od hodnotiteľov projektov, ako je vlastne projekt hodnotený, aby sme ho vedeli správne pripraviť. Nielen krátke formálne kritériá, ale podrobnejšie informácie
Špecializované školenia a workshopy na úrovni Technologického centra v Česku
HE pre začiatočníkov – ako sa zorientovať v programe, nájsť si konzorcium a pod. No z môjho pohľadu to NCP robí skvele, len problém je na našej strane kapacitný
Praktické workshopy, práca s ukázkami projektových návrhov
Informácie by mali byť podané tak, aby nekopírovali už existujúce informačné webináre, ktoré robí EC. Webináre a aktivity by mali byť robené v "domácom kontexte" – Open science v slovenskom kontexte je niečo úplne iné ako Open science kdekoľvek inde v EÚ
Viac praktických školení a workshopov s využitím konkrétnych príkladov z praxe (napr. vo finančnej oblasti, príprava projektového návrhu, na čo si dať pozor pri implementácii, komunikačné a networkingové zručnosti pre účasť na B2B eventoch)
Prezentovanie NCP priamo na univerzite.
Manažment zapojenia MSP (prax) do výskumných skupín (univerzity...)
Oceňujem webináre a budem rada, ak budú častejšie
Sieťovacie aktivity, networking
Podpora pri networkingu projektových manažérov projektov HE na národnej a medzinárodnej úrovni, podpora pri implementácii projektu v praktických príkladoch, cielené konzultácie – k riešeniu konkrétnych problémov/otázok
Lobing u zahraničných partnerov za zapájanie našich organizácií do Horizont projektov
Dostať nás k relevantným lídrom konzorcií – najväčšie spoločnosti, ktoré opakovane získavajú granty a k nim je sa ťažko dostať
Vytvorenie ponuky našej organizácie do projektov alebo konzorcií
Sieťovanie malých aktérov v krajine
Vytvoriť databázu vedcov aktívne pracujúcich na SR a oslovovať ich k účasti ku konkrétnym projektovým schémam
Prepájanie s potenciálnymi zahraničnými partnermi, pôsobiacimi v konkrétnej oblasti vedy/výskumu (prostredníctvom NCP ostatných členských štátov)
NCP už teraz podľa mňa poskytujú širokú škálu služieb, ako najdôležitejšie vnímam informovanie o otvorených výzvach v našej výskumnej oblasti (pri množstve projektov to nie vždy stíhame sledovať), cielené informovanie napr. pre spoločenské vedy organizáciám a inštitúciám pôsobiacim v danej oblasti
Možnosť pripomienkovať draft verzie pracovných programov, viac praktických školení a workshopov s využitím konkrétnych príkladov z praxe (napr. vo finančnej oblasti, príprava projektového návrhu, na čo si dať pozor pri implementácii, komunikačné a networkingové zručnosti pre účasť na B2B eventoch)
Analytická a štatistická činnosť
Zabezpečenie prístupu k väčšiemu počtu predchádzajúcich schválených žiadostí
Pilotné projekty, pozitívne príklady
Konkrétna analýza úspešných a neúspešných žiadostí v oblasti pedagogických, resp. sociálnych vied
Pravidelnú štatistiku schválených, dokončených, financovaných projektov
Analýzy o veľkosti konkurencie v rôznych oblastiach na základe historických údajov
Sumarizácia úspešných projektov (aj zahraničných)
Iné
Možnosť pripomienkovať drafty pracovných programov
Nie "politicky korektné" odpovede, ale konkrétne odpovede na položené otázky. Nie informácie, ktoré sú bežne dostupné a človek si ich vie naštudovať vopred
Momentálne aktivity považujem za skvelé a postačujúce

Pokiaľ ide o formu získavania informácií, ktoré respondenti uprednostňujú (graf 45), 65,4 % respondentov uprednostňuje účasť na informačných/vzdelávacích podujatiach, 63,4 % osobnú konzultáciu, 60,7 % online/telefonickú konzultáciu, 34 % samostatné prezeranie webstránok, 34 % e-learning, 19,9 % podcasty.

Graf 45: Akú formu získavania informácií uprednostňujete? (možnosť výberu viac odpovedí):

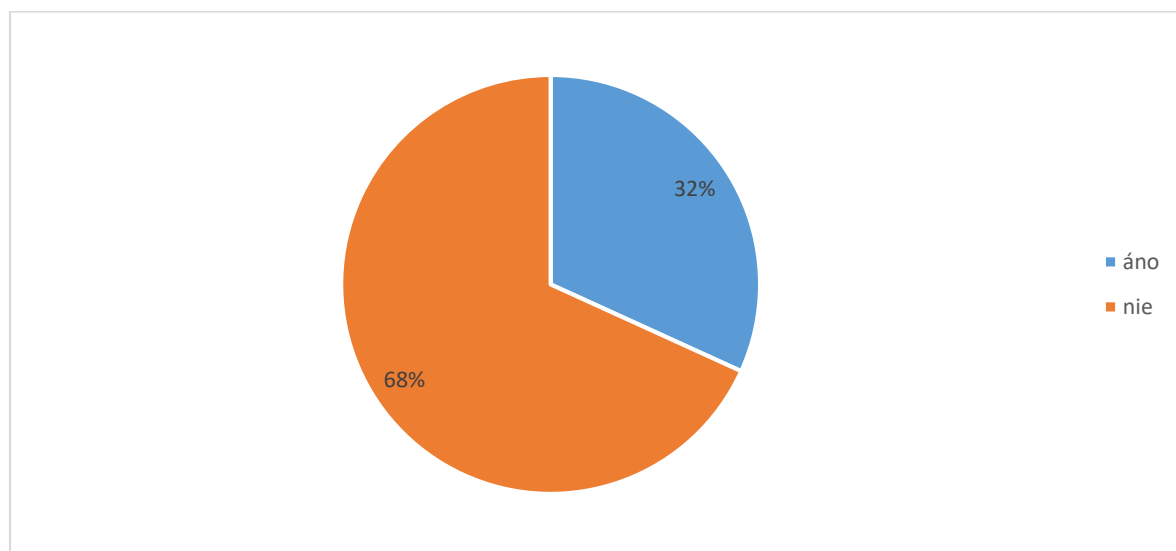

Celkový počet respondentov: 191

2.6.2 Mentoring

Pri zhodnotení vedomostí o existencii mentoringovej schémy (poskytovanej CVTI SR) na prípravu projektových návrhov do programu HE (graf 46) 68,2 % respondentov nemá vedomosť o existencii tejto schémy, 31,8 % má vedomosť o existencii tejto schémy.

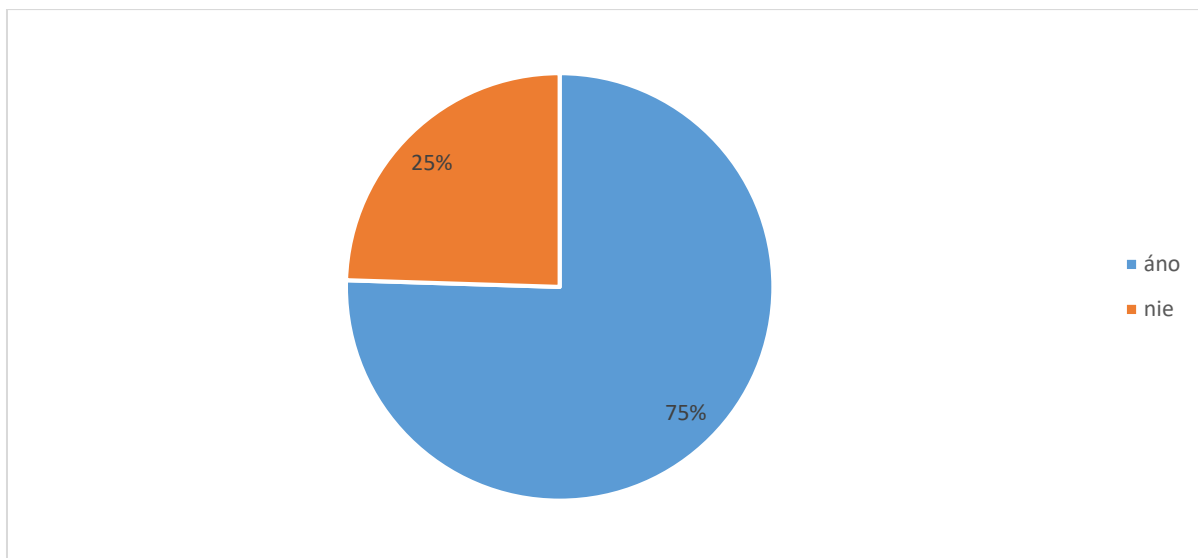
Graf 46: Máte vedomosť o existencii mentoringovej schémy (poskytovanej Centrom vedecko-technických informácií SR) na prípravu projektových návrhov do programu Horizont Európa?

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska hodnotenia tejto služby (graf 47) 75,5 % respondentov hodnotilo túto službu pozitívne, 24,5 % z nich službu nehodnotilo pozitívne.

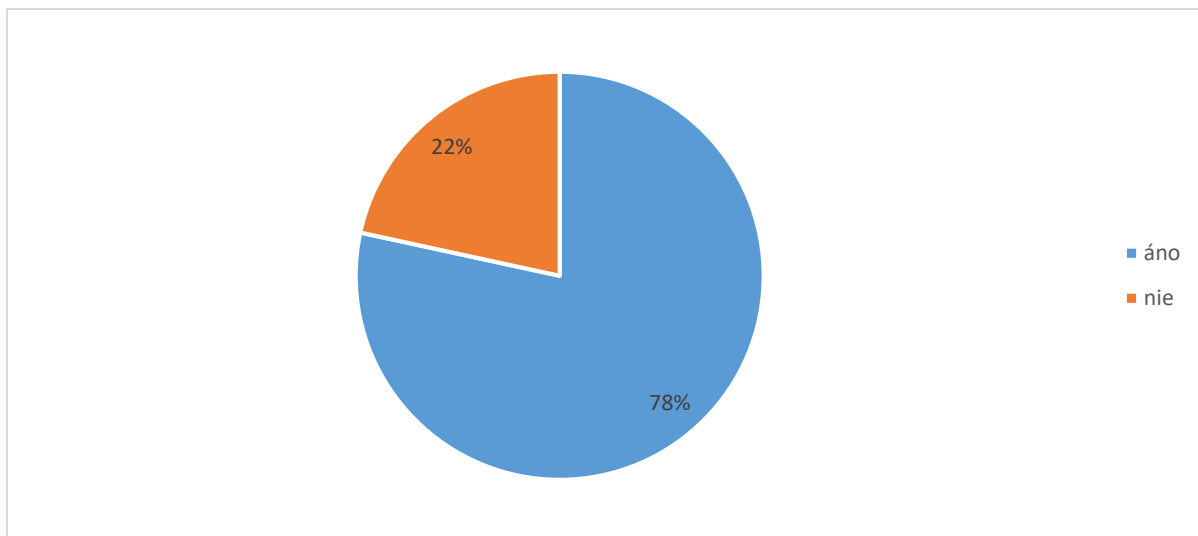
Graf 47: Hodnotíte túto službu pozitívne?

Celkový počet respondentov: 159

Pi bližšej špecifikácii (graf 48) 78,4 % by využilo túto službu pri podávaní projektového návrhu, 21,6 % z nich by túto službu nevyužilo.

Graf 48: Využili by ste túto službu pri podávaní projektového návrhu?

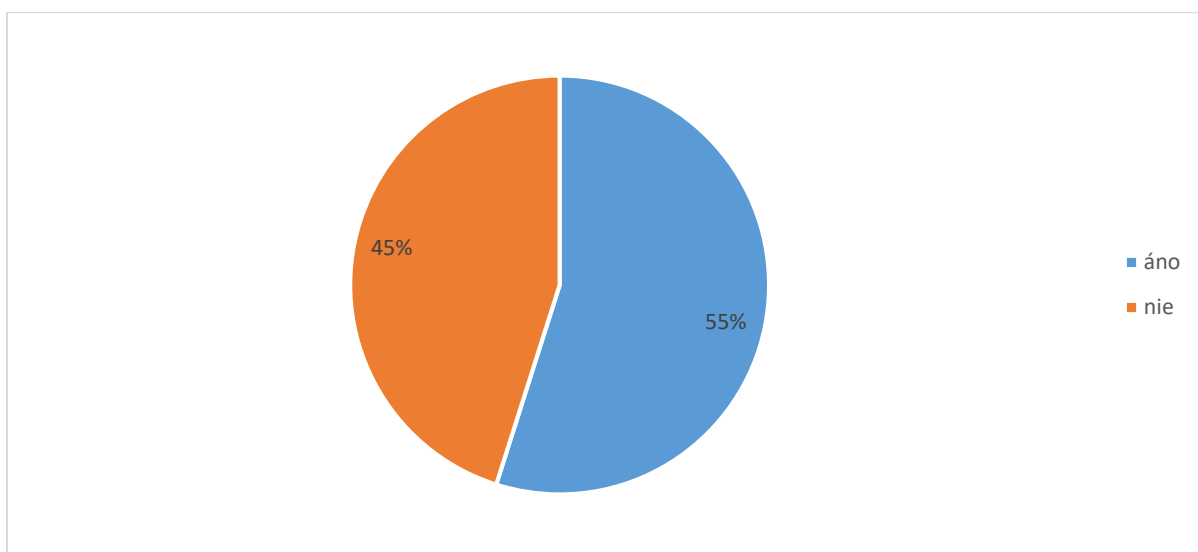

Celkový počet respondentov: 74

2.6.3 SLORD

Pokiaľ ide o vedomosť o pôsobení Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (SLORD) v Bruseli (graf 49), 54,9 % respondentov má vedomosť o kancelárii SLORD v Bruseli, 45,1 % nemá vedomosť o kancelárii SLORD.

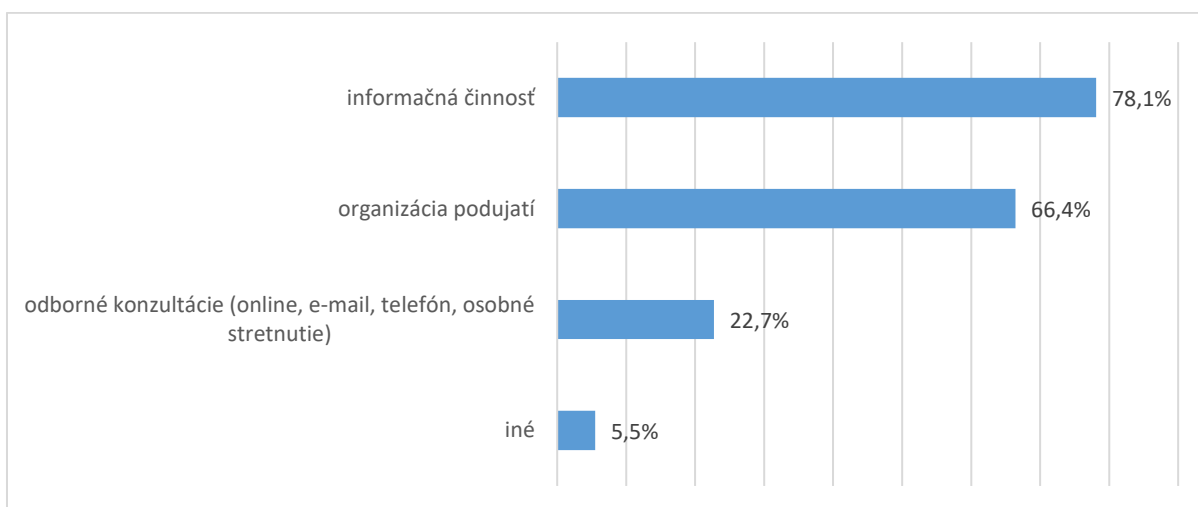
Graf 49: Máte vedomosť o pôsobení Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (SLORD) v Bruseli?

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska aktivít Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj v Bruseli (graf 50) 78,1 % respondentov zaznamenalo informačnú činnosť (web/newsletter/e-mailová komunikácia), 66,4 % z respondentov uviedlo organizáciu podujatí, 22,7 % odborné konzultácie, 5,5 % iné aktivity.

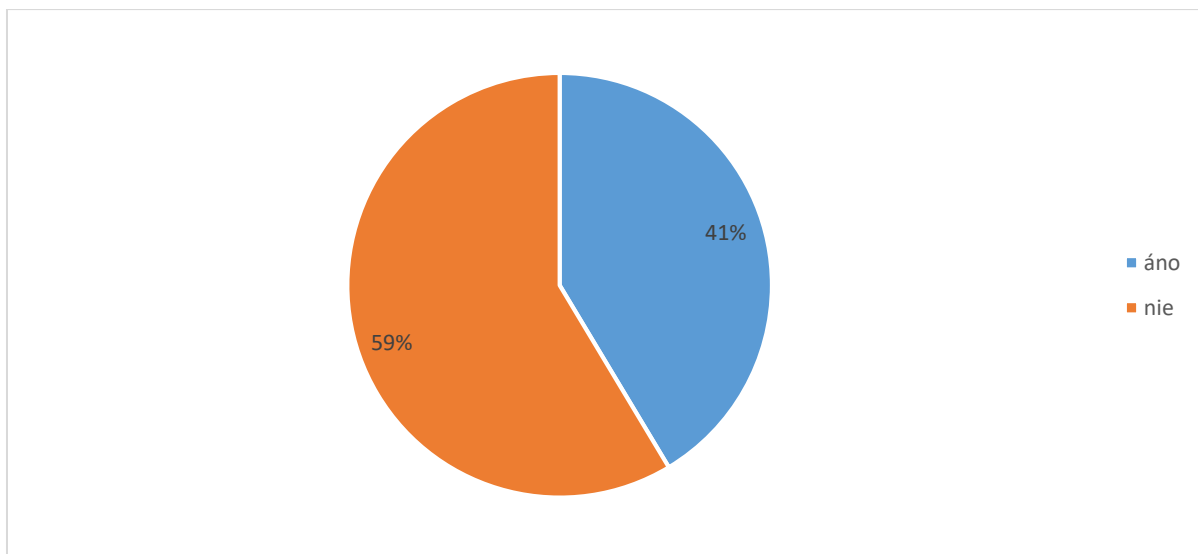
Graf 50: Ak áno, ktoré aktivity Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj v Bruseli ste zaznamenali?

Celkový počet respondentov: 233

Ako ďalej vyplýva z prieskumu služieb kancelárie SLORD (graf 51), 58,6 % respondentov nevyužilo služby SLORD, 41,4 % tieto služby už využilo.

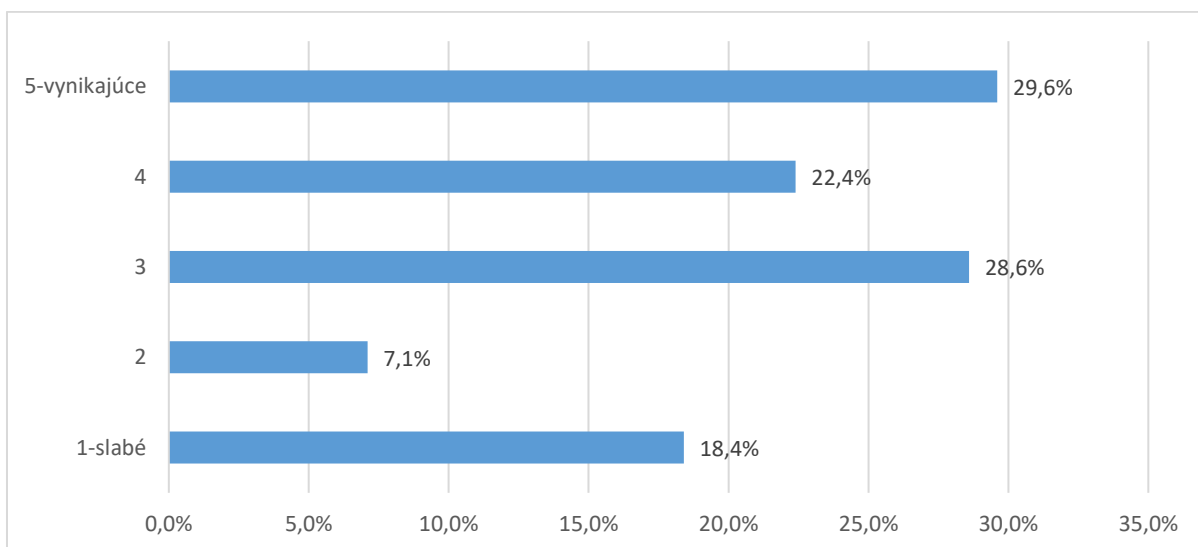
Graf 51: Využili ste niekedy služby Styčnej kancelárie pre výskum a vývoj (SLORD)?

Celkový počet respondentov: 128

Z hľadiska spokojnosti so službami poskytnutými kanceláriou SLORD (graf 52) 29,6 % respondentov hodnotilo tieto služby ako vynikajúce, 18,4 % ako slabé.

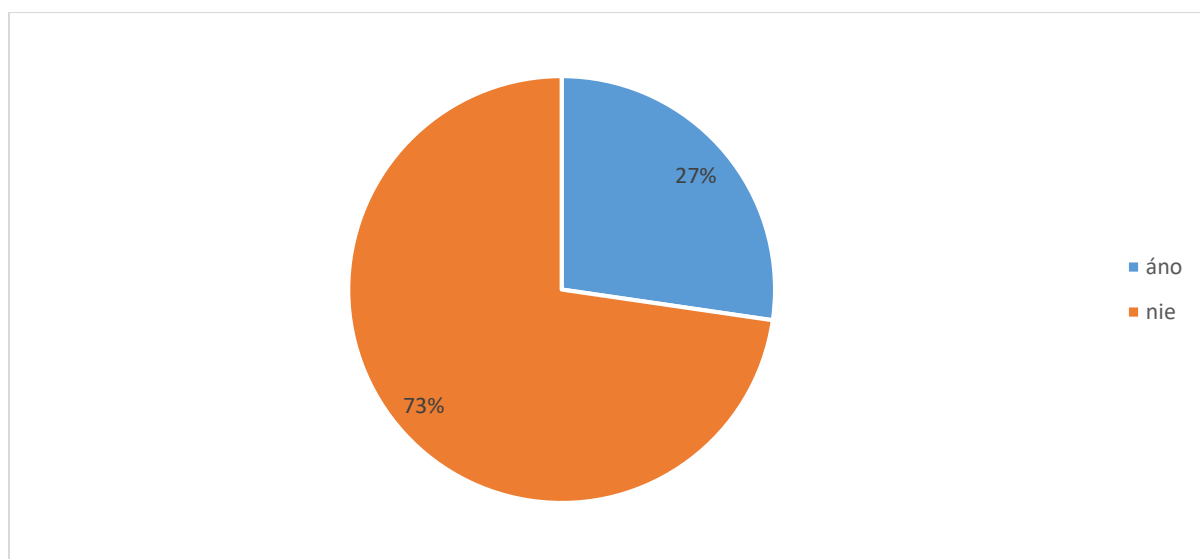
Graf 52: Ak áno, ako ste boli spokojní so službami poskytnutými Styčnou kanceláriou SR pre výskum a vývoj v Bruseli? (hodnotiť na škále 1 – 5, kde 1 je slabé a 5 vynikajúce)

Celkový počet respondentov: 98

Pokiaľ ide o podujatia organizované kanceláriou SLORD (graf 53), 72,7 % respondentov sa nezúčastnilo tohto podujatia, 27,3 % sa zúčastnilo podujatia SLORD.

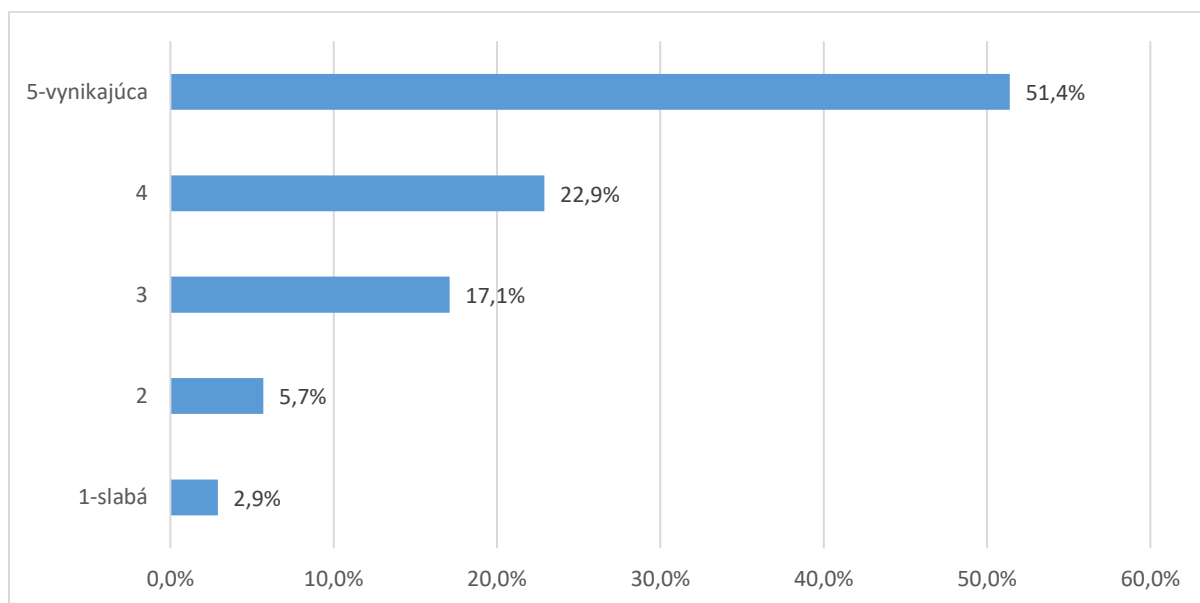
Graf 53: Zúčastnili ste sa na podujatí organizovanom Styčnou kanceláriou SR pre výskum a vývoj v Bruseli?

Celkový počet respondentov: 128

Z hľadiska hodnotenia kvality navštíveného podujatia (graf 54) 51,4 % respondentov hodnotilo podujatie ako vynikajúce, iba 2,9 % respondentov podujatie hodnotilo ako slabé.

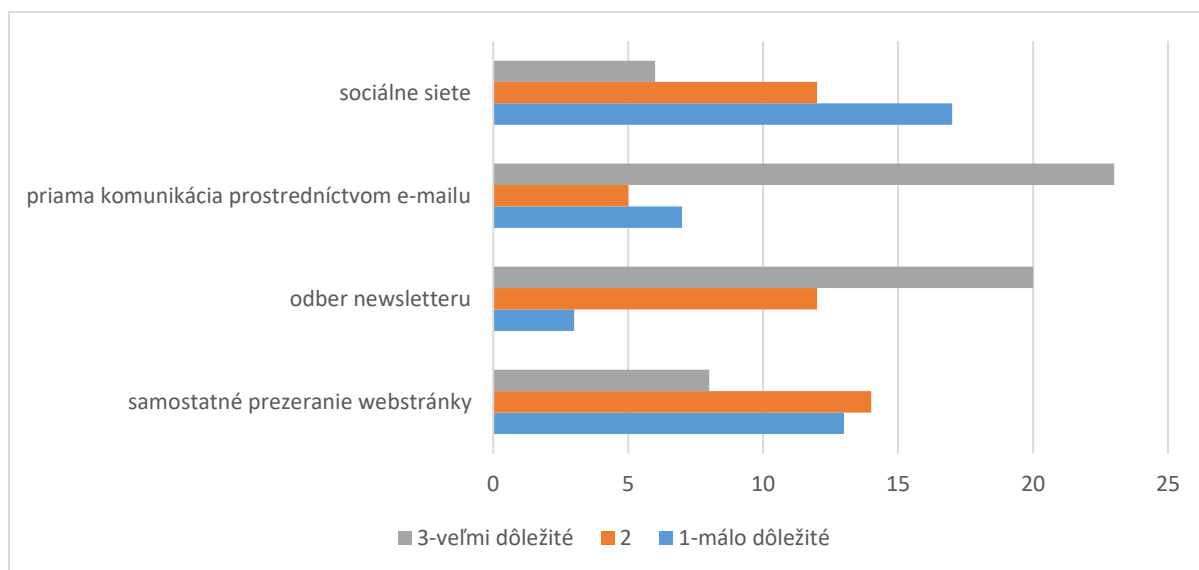
Graf 54: Ako hodnotíte kvalitu navštíveného podujatia? (hodnotiť na škále 1 – 5, kde 1 je slabá a 5 vynikajúca)

Celkový počet respondentov: 35

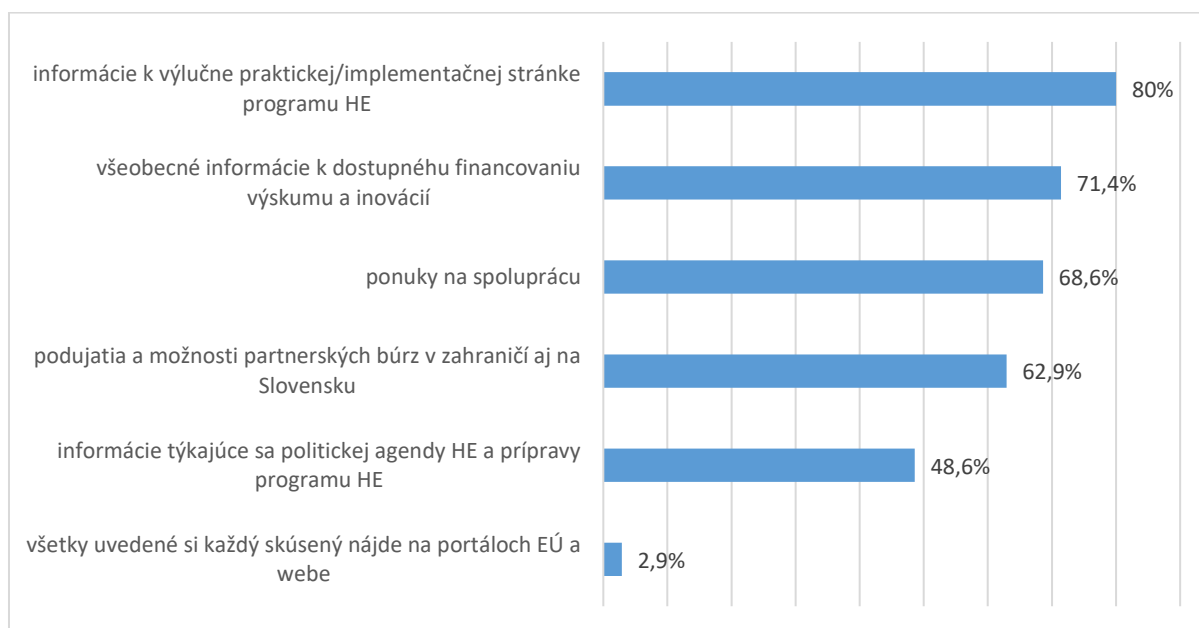
Pokiaľ ide o hodnotenie spôsobu odberu informácií od Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (graf 55), za veľmi dôležité označilo 23 respondentov priamu komunikáciu prostredníctvom e-mailu, 20 respondentov za veľmi dôležité označilo odber newslettera, 8 respondentov samostatné prezeranie webstránky, 6 respondentov sociálne siete.

Graf 55: Ktorý spôsob odberu informácií od Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (SLORD) v Bruseli preferujete? (ohodnotte ich podľa dôležitosti od 1 – málo dôležité po 3 – veľmi dôležité)

Pri špecifikácii typu informácií, o ktoré majú respondenti najväčší záujem v pravidelnom mesačnom newsletteri Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (SLORD) v Bruseli (graf 56), 80 % respondentov malo záujem o informácie k výlučne praktickej/implementačnej stránke programu, 71,4 % malo záujem o všeobecné informácie k dostupnému financovaniu výskumu, 68,6 % z nich malo záujem o spoluprácu, 62,9 % o podujatia a možnosť partnerských búrz v zahraničí, 48,6 % malo záujem o informácie týkajúce sa politickej agendy programu HE a prípravy programu HE.

Graf 56: O aký typ informácií máte najväčší záujem v pravidelnom mesačnom newsletteri Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj (SLORD) v Bruseli?

Celkový počet respondentov: 35

Z hľadiska ďalšej špecifikácie služieb kancelárie SLORD (tabuľka 5) respondenti uviedli nasledujúce návrhy.

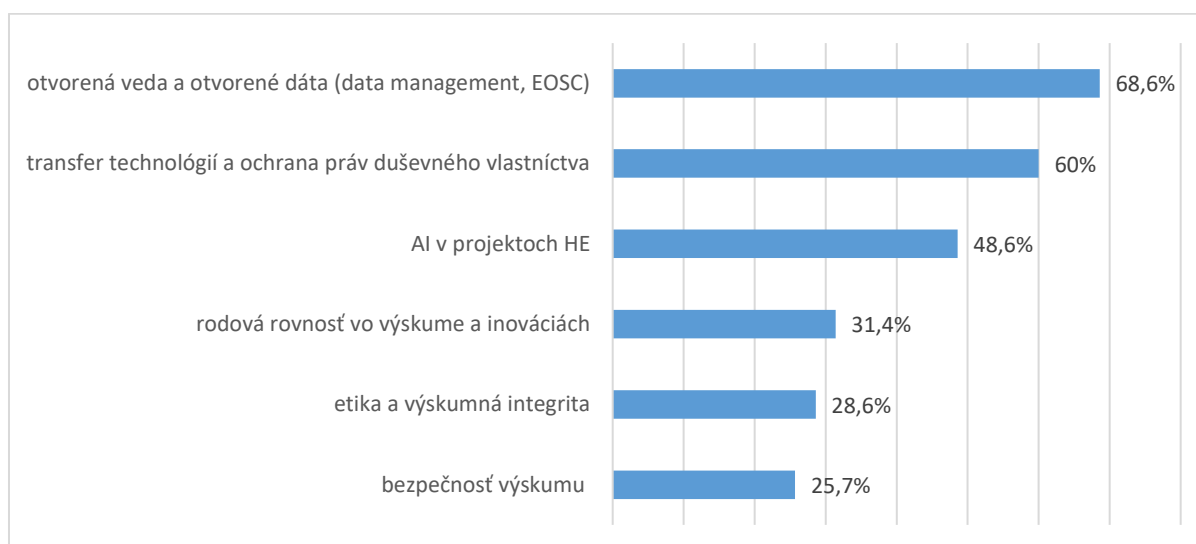
Tabuľka 5: O aké iné služby styčnej kancelárie by ste mali záujem?

Pomoc pri osobnej prezentácii priamo v Bruseli
Tréningy, stáže – vyhľadávanie projektových partnerov
Analýza národných stratégií a ich realizácii iných štátov a návrhy na ich implementovanie v SR
Krátkodobé stáže pre projektových manažérov na týždeň, viackrát do roka
Pomoc pri vyhľadávaní potenciálnych partnerov v zahraničí
Prezentácia/promo slovenských partnerov pre zahraničné organizácie
O možných partnerstvách v konzorciách, o spoluprákach

2.6.4 Prierezové oblasti programu Horizont Európa

Pokiaľ ide o ďalšiu špecifikáciu podporných služieb pre prierezové oblasti HE (graf 57), 68,6 % respondentov malo záujem o otvorenú vedu a otvorené dáta (data management, EOSC), 60 % transfer technológií a ochranu práv duševného vlastníctva, 48,6 % o AI v projektoch HE, 31,4 % o rodovú rovnosť vo výskume a inováciách, 28,6 % o etiku a výskumnú integritu, 25,7 % o bezpečnosť výskumu.

Graf 57: O aké podporné služby alebo informácie súvisiace s prierezovými oblasťami Horizont Európa by ste mali záujem? (možné vybrať viac odpovedí)

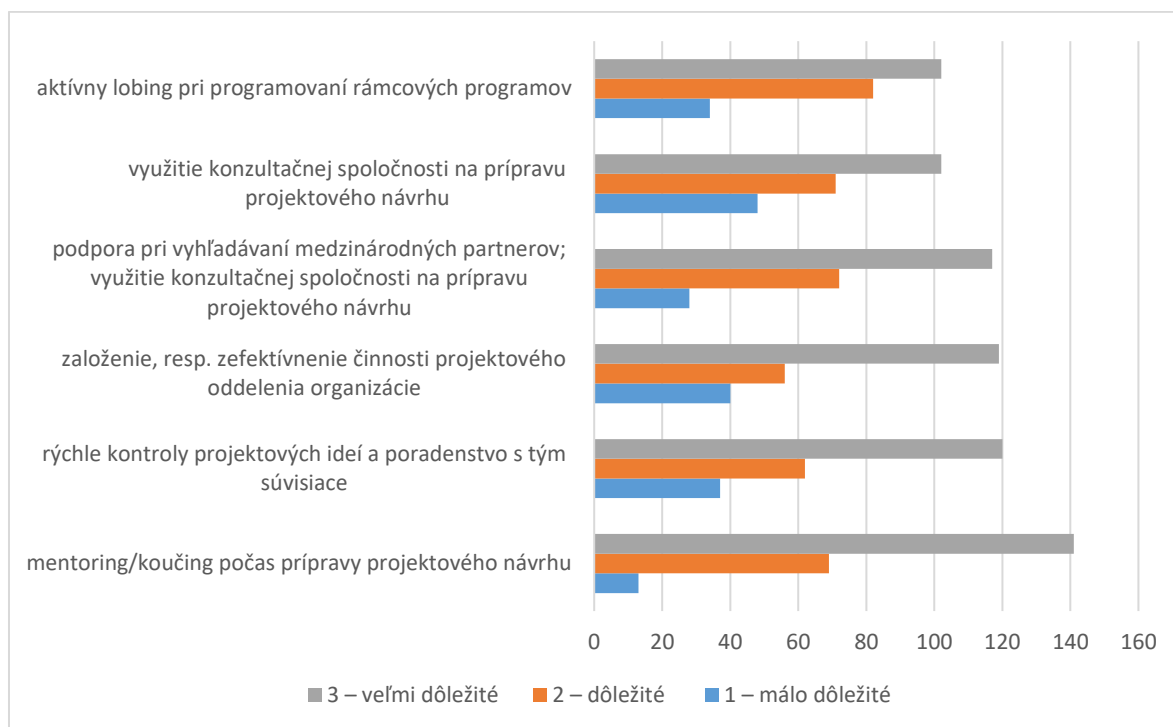

Celkový počet respondentov: 35

2.7 Všeobecné odporúčania súvisiace s podporou účasti v rámcových programoch

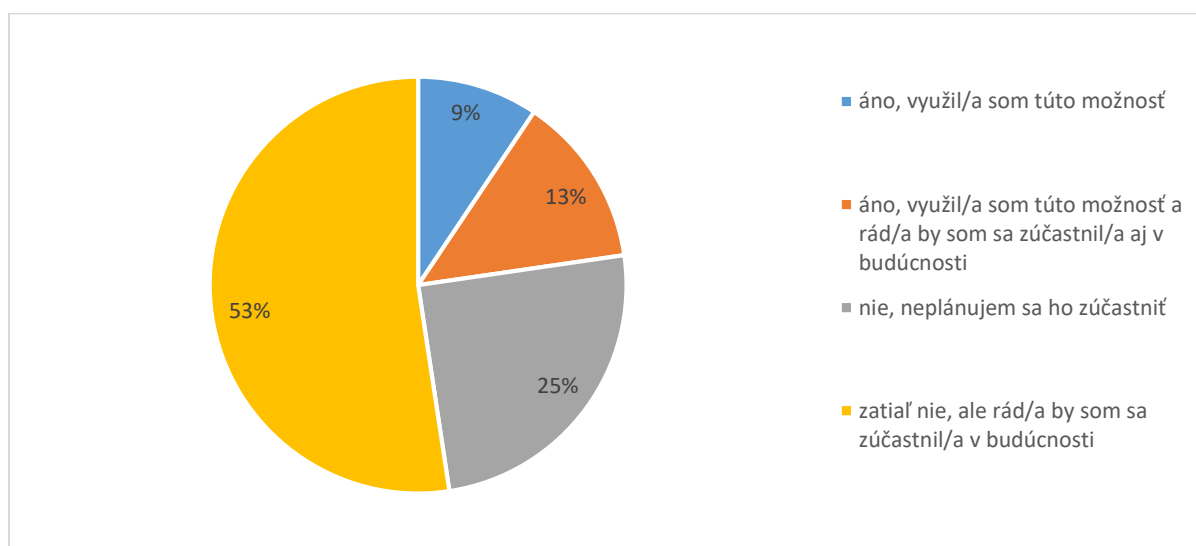
Z hľadiska hodnotenia opatrení, ktoré by pomohli organizácii zvýšiť účasť v HE (graf 58), ako najdôležitejšie respondenti uviedli: mentoring/koučing počas prípravy projektového návrhu (141 respondentov), rýchle kontroly projektových ideí a poradenstvo s tým súvisiace (120 respondentov), založenie, resp. zefektívnenie činnosti projektového oddelenia organizácie (119 respondentov), podpora pri vyhľadávaní medzinárodných partnerov (117 respondentov), využitie konzultačnej spoločnosti na prípravu projektového návrhu (102 respondentov), aktívny lobing pri programovaní rámcových programov (102 respondentov).

Graf 58: Ktoré z nasledovných opatrení by pomohli vašej organizácii zvýšiť účasť v Horizonte Európa? Uveďte pri každom relevantnosť každého z nich (1 – málo dôležité, 3 – veľmi dôležité)

Z hľadiska hodnotenia účasti na verejnom pripomienkovaní rámcových programov EÚ (graf 59) 52,4 % respondentov sa zatiaľ nezúčastnili pripomienkovania, ale rád/a by sa zúčastnili v budúcnosti, 24,9 % s neplánuje zúčastniť, 13,3 % využilo túto možnosť a radi by sa zúčastnili aj v budúcnosti, 9,4 % respondentov využilo túto možnosť.

Graf 59: Zúčastnili ste sa/zúčastňujete sa verejného pripomienkovania rámcových programov EÚ?

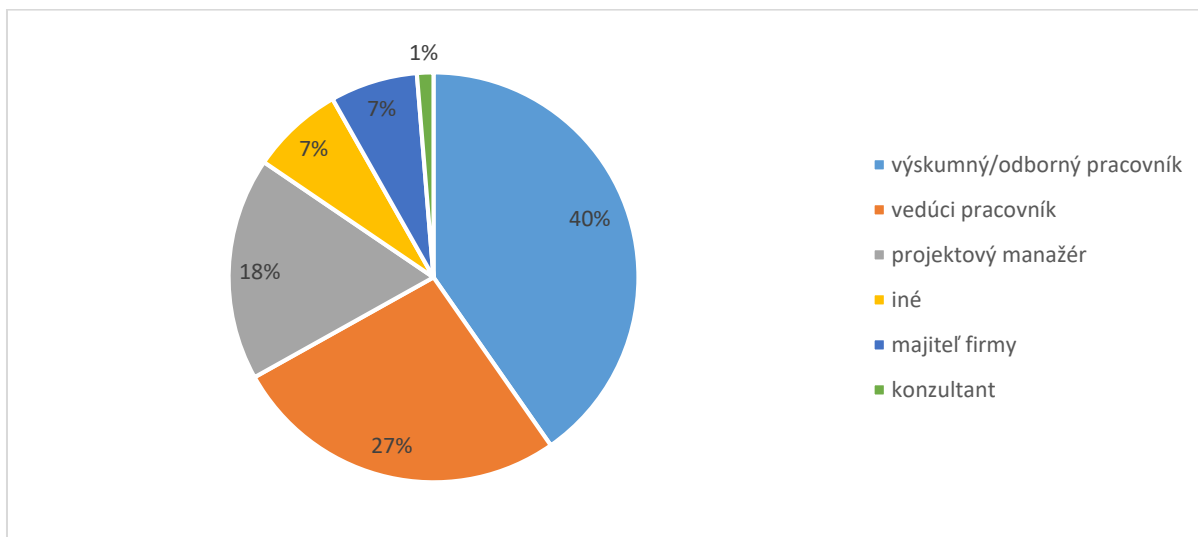

Celkový počet respondentov: 233

2.8 Doplnujúce informácie

Pri pohľade na doplnujúce informácie (graf 60) 40,3 % respondentov predstavovali výskumní/odborní pracovníci, 26,6 % vedúci pracovníci, 17,6 % projektoví manažéri, 7,3 % iné pracovné pozície, 6,9 % majitelia firiem, 1,3 % konzultanti.

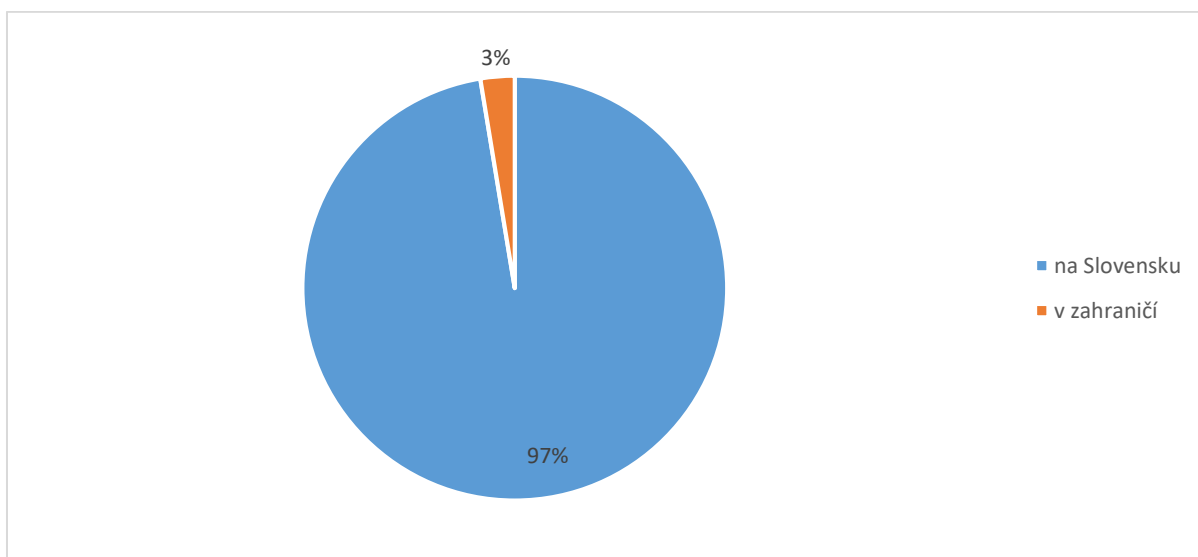
Graf 60: Aká je vaša pracovná pozícia?

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska súčasného pôsobiska (graf 61) 97,4 % respondentov pôsobí na Slovensku a 2,6 % v zahraničí.

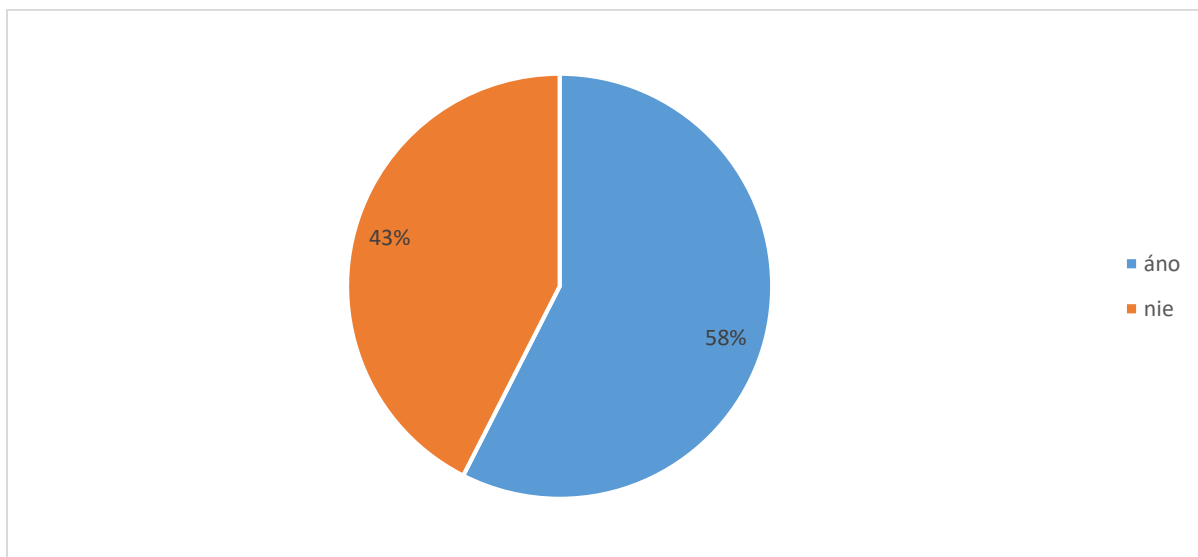
Graf 61: V súčasnosti pôsobíte?

Celkový počet respondentov: 233

Pri pohľade na pracovnú skúsenosť v zahraničí v príbuznej oblasti, ktorej sa aktuálne respondenti venujú (graf 62), 57,5 % respondentov má takúto skúsenosť v zahraničí, 42,5 % nemá skúsenosť v zahraničí.

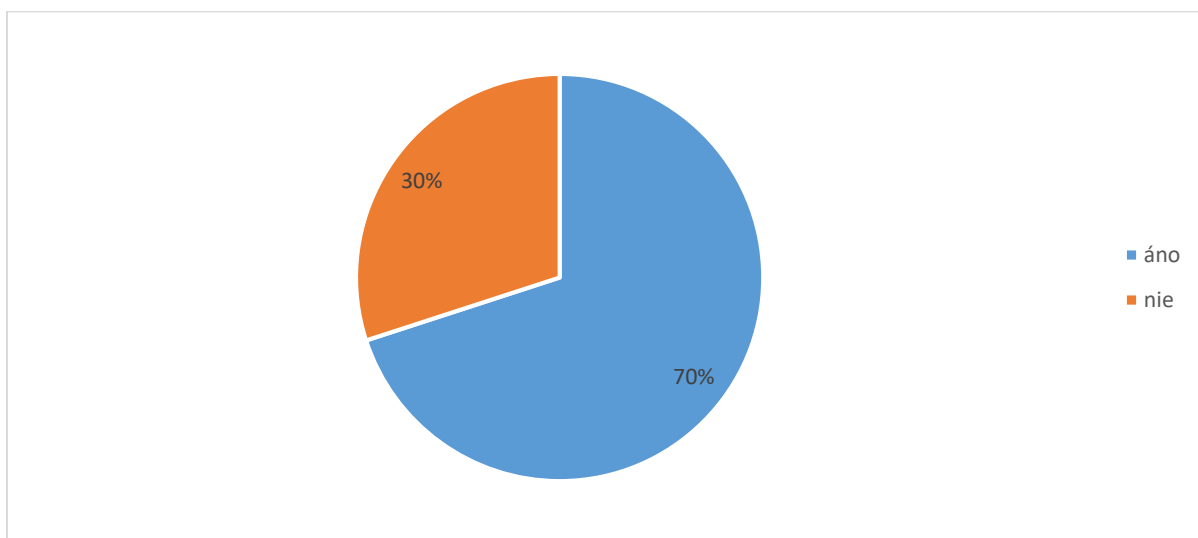
Graf 62: Máte pracovnú skúsenosť v zahraničí v príbuznej oblasti, ktorej sa aktuálne venujete (stáž/zamestnanie)?

Celkový počet respondentov: 233

Pri sledovaní publikovania vedeckej práce v zahraničných odborných časopisoch (graf 63) 70 % respondentov publikovali výsledky svojej vedeckej práce v zahraničných odborných časopisoch, 30 % svoje výsledky nepublikovalo v zahraničných odborných časopisoch.

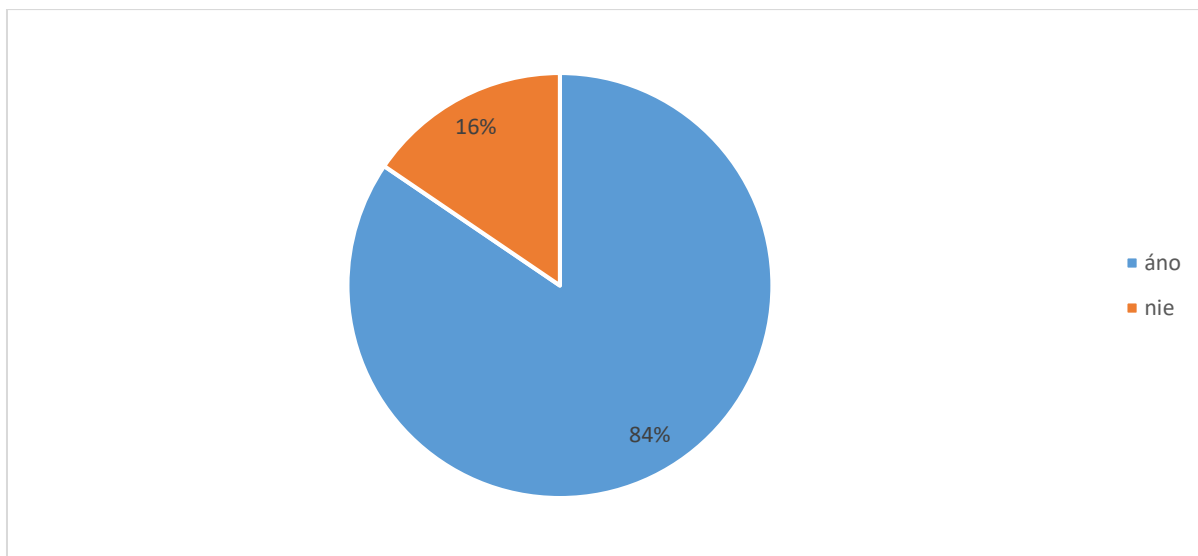
Graf 63: Publikovali ste výsledky svojej vedeckej práce v zahraničných odborných časopisoch, prípadne v zahraničných vydavateľstvách?

Celkový počet respondentov: 233

Z hľadiska aktívnej spolupráce so zahraničnými partnermi v obore (graf 64) 84,5 % respondentov má aktívnu spoluprácu so zahraničnými partnermi vo svojom obore, 15,5 % nemá aktívnu spoluprácu so zahraničnými partnermi vo svojom odbore.

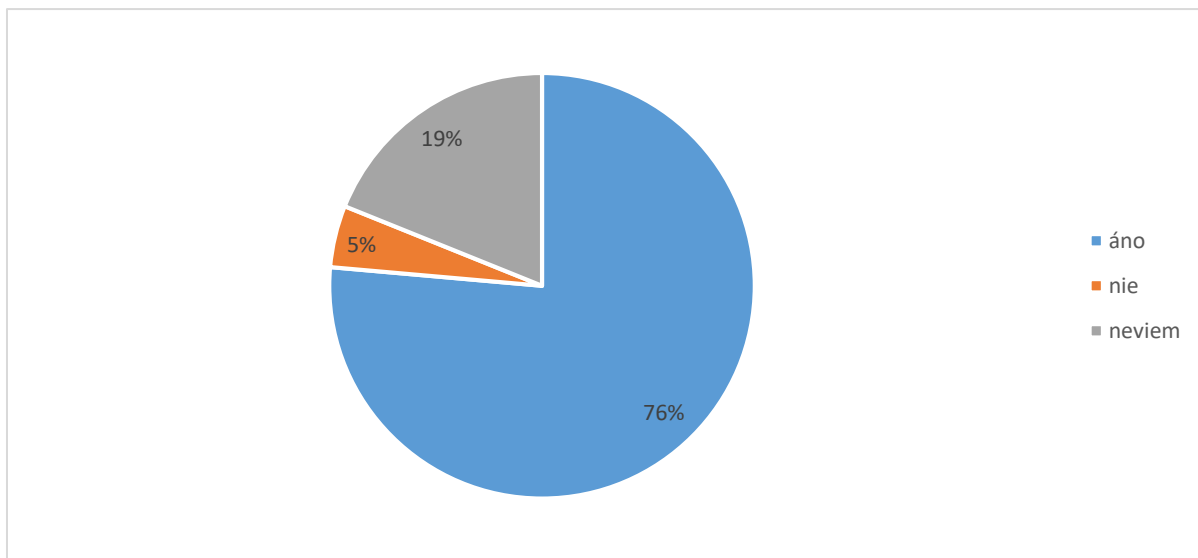
Graf 64: Máte aktívnu spoluprácu so zahraničnými partnermi vo vašom odbore?

Celkový počet respondentov: 233

Pokiaľ ide o budúce pôsobenie (graf 65), prevažná väčšina 76,4 % respondentov chce aj naďalej pôsobiť na Slovensku, 18,9 % nevie a 4,7 % nechce pôsobiť v SR.

Graf 65: Chcete aj naďalej zostať pôsobiť na Slovensku?

Celkový počet respondentov: 233

ZHRNUTIE

Z prieskumu vyplynulo, že až 38,2 % respondentov nemá žiadnu skúsenosť s programom Horizont Európa (HE). Pritom najviac zastúpenými v prieskume boli vysoké školy a výskumné organizácie. A práve tie by mali motivovať svojich výskumníkov a projektových manažérov a vytvárať im podmienky na to, aby sa do programu intenzívne zapájali. Prieskum ukázal, že najviac respondentov dáva prednosť domácim grantovým schémam APVV a VEGA, čo je pochopiteľné. Ale aby sa výskum a inovácie posunuli na európsku úroveň, je nutné participovať na zahraničných projektoch, vytvárať si profesionálne vzťahy, vymieňať si know-how a skúsenosti so zahraničnými partnermi, spoločne realizovať výskum s významnými zahraničnými vedeckovýskumnými a odbornými pracoviskami. To je prioritne úlohou manažmentu našich VŠ a výskumných pracovísk, aby motivovali a podporovali svojich zamestnancov zapájať sa do projektov Horizont Európa. Štát má mechanizmy na finančnú motiváciu za podanie medzinárodných projektov (VAIA) či nefinančné podporné schémy, ako mentoring, konzultácie, poradenstvo, cestovné granty (CVTI SR), ale iniciatíva musí ísť v prvom rade od každého výskumníka, ktorý si má byť istý tým, že program Horizont Európa je pre jeho domácu inštitúciu strategickou prioritou. To by malo byť zakotvené aj v dlhodobých strategických zámeroch, resp. víziách jednotlivých inštitúcií.

Pri zhodnotení vedomostí o existencii mentoringovej schémy (poskytovanej CVTI SR) na prípravu projektových návrhov do programu HE sme zistili, že väčšina respondentov nemá vedomosť o existencii tejto schémy. Pritom je to prakticky zameraná efektívna služba, ktorá sa bežne využíva aj v zahraničí.

Pokiaľ ide o začlenenie organizácie do projektového konzorcia, až vyše 60 % respondentov uviedlo, že stavali na základe kontaktov získaných účasťou v predchádzajúcich medzinárodných projektoch a takmer rovnaký počet na základe osobného kontaktu so zahraničnými partnermi. Väčšina respondentov podnikla pre účasť v projektovom návrhu návštevu konferencií, odborných podujatí, informačných dní, resp. iných podujatí. To nás len utvrdzuje v tom, že nadväzovanie osobného kontaktu so zahraničnými partnermi, či už prostredníctvom konferencií, prezentácií, búrz partnerov, alebo formou individuálnych návštev, a to predovšetkým vo fyzickej forme, je kľúčové pre nadviazanie novej projektovej spolupráce alebo pre začlenenie sa do projektového konzorcia. Z tohto dôvodu bude CVTI SR naďalej poskytovať cestovné granty, ktoré takéto osobné stretnutia umožnia.

Keď sa pozrieme, čo je pre slovenských žiadateľov najdôležitejší benefit vyplývajúci z účasti v programe HE, jednoznačne prevláda finančný benefit, najmä z pohľadu získania finančných zdrojov na realizáciu vlastného a zmysluplného výskumu. Program ponúka nemalé finančné možnosti a umožňuje okrem financovania aplikovaného výskumu a vývoja financovať aj výskum na nižších stupňoch technologickej pripravenosti (TRL).

Z výsledkov prieskumu ďalej vyplýva, že k hlavným bariéram zapojenia sa do programu HE patrí:

1. časová a finančná kapacita potrebná na prípravu projektového návrhu,
2. nízka miera úspešnosti projektových návrhov v HE,
3. v prípade konzorciálneho projektu nenájdenie vhodného projektového partnera, resp. koordinátora konzorcia,
4. neorientovanie sa v podporných oblastiach/výzvach programu HE,
5. slabá motivácia zo strany zamestnávateľa,

6. náročnosť projektu,
7. nejasné pravidlá programu HE.

V prípade bodov 3, 4, 6, a 7 vám vedia pomôcť národné podporné štruktúry pre program Horizont, a síce Národná kancelária pre program Horizont (NKH) alebo Styčná kancelária pre vedu a výskum v Bruseli (SLORD). Národné kontaktné body, ktoré sú súčasťou Národnej kancelárie pre program Horizont, sú tu pre vás, aby vám poskytli detailné informácie o programe a jeho pravidlách, informovali o vhodnej výzve pre konkrétnu projektovú ideu, o štruktúre projektovej žiadosti, a pod. Styčná kancelária v Bruseli vám pomôže pri vyhľadávaní vhodných partnerov do konzorcií alebo pri vyhľadávaní vhodných konzorcií pre slovenské subjekty. Je preto dôležité tieto služby využívať v maximálnej možnej miere. Pri prieskume sme zistili, že stále je na Slovensku časť potenciálnych žiadateľov, ktorí nemajú vedomosť o existencii týchto verejných podporných štruktúr a o tom, aké služby môžu odborní zamestnanci týchto kancelárií poskytnúť.

V prípade bodov 1 a 5 musí zaviesť podporu, či už finančnú, alebo nefinančnú, vlastná organizácia. Z hľadiska hodnotenia podmienok, ktoré by podporili účasť v projektoch HE, za veľmi dôležité respondenti označili finančnú odmenu za úspešný projekt, ale aj za jeho prípravu a podanie. Taktiež by ocenili viac priestoru od zamestnávateľa na prácu na projektoch. Je však na vedení každej organizácie, ako si nastaví svoje vedeckovýskumné priority, i keď evidujeme, že pre väčšinu VŠ, fakúlt, VaV organizácií je program Horizont prioritou. Pri prieskume sme zistili, že drvivá väčšina inštitúcií na Slovensku nemá vypracovanú osobitnú stratégiu na zvýšenie účasti v projektoch rámcového programu HE (napr. motivačná schéma, odmeny, motivácia zamestnancov, aj v prípade že projekt nebude úspešný). Pri zavádzaní motivačných mechanizmov do praxe je možné sa inšpirovať takými organizáciami na Slovensku, ktoré už také mechanizmy majú, prípadne sa inšpirovať konkrétnou, dobre fungujúcou praxou zo zahraničia.

Pokiaľ ide o nízku úspešnosť projektových návrhov (bod 2) v rámcových programoch – s týmto faktom bojujú aj ostatné krajiny, nielen Slovensko. Dokonca úspešnosť projektových návrhov so slovenskou účasťou je vyššia ako priemer EÚ. Využívaním profesionálnych konzultácií a mentorov, ktoré bezplatne poskytuje CVTI SR, je možné dosiahnuť zvýšenie kvality projektových návrhov a ich atraktivity z pohľadu ich hodnotiteľov. Taktiež odporúčame nevzdávať sa pri prvom neúspechu. Viacero podporených projektov bolo znovu podaných, a to aj viackrát.

Z hľadiska hodnotenia opatrení, ktoré by mohli pomôcť organizácii zvýšiť účasť v programe v HE, za veľmi dôležité respondenti považujú: mentoring/koučing počas prípravy projektového návrhu, rýchle kontroly projektových ideí a poradenstvo s tým súvisiace, založenie, resp. zefektívnenie činnosti projektového oddelenia organizácie, podporu pri vyhľadávaní medzinárodných partnerov; využitie konzultačnej spoločnosti na prípravu projektového návrhu, aktívny lobing pri programovaní rámcových programov.

Pri príprave projektov je dôležité venovať pozornosť aj tzv. prierezovým oblastiam, ktoré musia byť v projektovej žiadosti opísané. Respondenti definovali za prioritné poskytovať podporu v oblastiach otvorená veda, otvorené dáta, dátový manažment a transfer technológií a ochrana práv duševného vlastníctva. Práve v týchto oblastiach poskytuje CVTI SR expertné poradenstvo už dlhodobo a cieľom je poskytovať ciele nastavenú podporu v týchto, ako aj iných prierezových oblastiach (rodová rovnosť, AI, etika, bezpečnosť výskumu).

ZÁVER

Horizont Európa je program EÚ zameraný na financovanie výskumu a inovácií počas rokov 2021 – 2027 s rozpočtom 95,5 miliardy EUR. Je navrhnutý tak, aby podporoval sociálne, ekonomické, digitálne a environmentálne priority Európskej únie. Horizont Európa má za cieľ byť strategickejší a zameraný na dopad, s výrazným zameraním na ciele a činnosti, ktoré nie sú členské štáty schopné vykonať samostatne.

Aktuálne sa program Horizont Európa nachádza vo svojej druhej polovici trvania. Preto sme aj my v CVTI SR pristúpili k realizácii tohto strednodobého hodnotenia zapojenia sa do programu formou prieskumu, ktorým sme chceli získať cennú spätnú väzbu od vás, slovenských účastníkov programu.

Nadchádzajúci 10. rámcový program EÚ pre výskum a inovácie na roky 2028 až 2034 má pomôcť pri posilňovaní konkurencieschopnosti EÚ a riešení globálnych výziev. Nový program bude pravdepodobne pokračovať s výrazne navýšeným rozpočtom, keďže výskumná komunita plánuje zdvojnásobiť súčasný rozpočet programu Horizont Európa. To predstavuje samozrejme veľkú výzvu aj pre slovenské inštitúcie v ich snahe zvýšiť kvalitu projektových návrhov a uspieť v tvrdej európskej konkurencii žiadateľov o grant.

Na národnej úrovni bude naďalej potrebné pokračovať v nastolenom trende a dostatočne využiť nadobudnuté skúsenosti počas uplynulého obdobia programu Horizont Európa. Vyššia účasť a úspešnosť slovenských organizácií v novom rámcovom programe EÚ pre výskum a inovácie pomôže výrazne zlepšiť obraz i celkovú kvalitatívnu úroveň slovenskej vedy a výskumu v EÚ, ale aj medzinárodnú prestíž zapojených slovenských organizácií.

V tejto ambicióznej úlohe vám, okrem už štandardizovaných podporných služieb poskytovaných národnými kontaktnými bodmi pre program Horizont a Styčnou kanceláriou SR pre výskum a vývoj v Bruseli, chceme pomôcť aj v rámci národného projektu SK4ERA II, formou komplexnej podpory a cielenými službami, keďže podpora slovenskej vedy a výskumu je pre nás dlhodobou prioritou a všetky podporné služby sa snažíme nastaviť na základe dopytu od slovenskej vedeckovýskumnej komunity.

Pri koncipovaní našich budúcich informačných aktivít budeme brať do úvahy odporúčania získané prieskumom a budeme sa snažiť poskytovať cielenú podporu podľa konkrétnych potrieb a úrovne skúseností a znalostí jednotlivých záujemcov. Radi i naďalej poskytneme školenia na mieru a pripravíme nové typy workshopov a tréningov zameraných na informovanie o vhodných výzvach, ako aj venujúcich sa zdokonaľovaniu znalostí a skúsenosti s prípravou projektových žiadostí.

Jednotliví zamestnanci VVI inštitúcií môžu i naďalej využívať podpornú schému na projektový manažment a manažment výskumu, financovanú MŠVVaM SR od roku 2024, umožňujúcu získať cestovné granty, zúčastniť sa študijných a odborných návštev na zahraničných pracoviskách, získať skúseného mentora pre svoju projektovú ideu či získať financie na úhradu členského v profesionálnych združeniach.

Táto monografia bola spracovaná v rámci implementácie
národného projektu SK4ERA II

Centrum vedecko-technických informácií SR, Bratislava 2025

CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SR
LAMAČSKÁ CESTA 8A
811 04 BRATISLAVA
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
WWW.CVTISR.SK
WWW.ERAPORTAL.SK